

บทที่ 2

ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยจึงขอเสนอทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน
 - 1.1 ความหมายของการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน
 - 1.2 ความจำเป็นในการนิเทศการสอน
 - 1.3 จุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอน
2. การศึกษาความต้องการ
 - 2.1 ความหมายของความต้องการ
 - 2.2 ประเภทของความต้องการ
 - 2.3 การประเมินความต้องการ และวิธีการศึกษาความต้องการ
3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่จำเป็นของครูภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
 - 3.1 ด้านหลักสูตร
 - 3.2 ด้านการเตรียมการสอน
 - 3.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน
 - 3.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน
 - 3.5 ด้านการวัดผลและประเมินผล
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน

1.1 ความหมายของการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน

ความหมายของการนิเทศการศึกษา

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้หลายทัศนะ ดังนี้

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2529) ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษา คือ การประสานงาน การชี้แจง การกระตุ้นและการแนะนำทุกแง่มุมแก่ครู เพื่อให้เกิดผลดีแก่การเรียนการสอนในทางที่ถูกต้อง

กิติมา ปริดีติลก (2532) กล่าวว่า การนิเทศศึกษาน่าจะหมายถึง กระบวนการชี้แนะ แนะนำและให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมของครูในการปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อให้ได้ผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

นิพนธ์ ไทยพานิช (2532) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า การนิเทศการศึกษา คือ ความพยายามของบุคลากรทางการศึกษาที่จัดกิจกรรมและให้บริการกับผู้บริหารและครูในทางตรงและทางอ้อม ที่จะปรับปรุงการเรียนการสอนของครู เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของนักเรียน

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานและความร่วมมือระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ เพื่อประสิทธิภาพอันสูงสุดในการเรียนของนักเรียน

นิติตบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาลัทธิสุทธภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2538) สรุปว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกัน ระหว่างบุคลากรที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา และครูผู้สอนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ บรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษา

กู๊ด (Good, 1973) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง ความพยายามของเจ้าหน้าที่ผู้จัดการศึกษาที่จะส่งเสริม แนะนำครูและบุคลากรของโรงเรียน ให้รู้จักวิธีการในการปรับปรุงการเรียนการสอน อันได้แก่ การส่งเสริม ความก้าวหน้าทางวิชาชีพ พัฒนาครู การเลือก และปรับปรุงวัสดุประสงค์ เนื้อหา วิธีสอน และการประเมินผลการเรียนการสอน

ไวลส์ และโลเวลล์ (Wiles and Lovell, 1983) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือ ระบบพฤติกรรมขององค์การ ซึ่งเป็นการทำงานที่มีผลกระทบสู่พฤติกรรมการสอนของครูในระบบ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนแก่นักเรียนให้ดีขึ้น

แฮร์ริส (Harris, 1985) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การที่บุคลากรในโรงเรียนกระทำต่อบุคคลหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใด เพื่อคงไว้หรือเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของโรงเรียน ซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อการบรรลุเป้าหมายทางการสอนของโรงเรียน

จากแนวคิดเกี่ยวกับความหมายของการนิเทศการศึกษา ดังที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่าง ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา เพื่อพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

ความหมายของการนิเทศการสอน

สำหรับการนิเทศการสอน ได้มีนักการศึกษาให้ทัศนะไว้หลายประการ เช่น

สันต์ ธรรมบำรุง (2526) กล่าวว่า การนิเทศการสอน หมายถึง การช่วยเหลือ การแนะนำ การชี้แจง การบริการ การร่วมมือ การปรับปรุง ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนใน การที่จะส่งเสริมให้ครูปรับปรุงการสอนดีขึ้น ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างผู้นิเทศการสอน และครู โดยตั้งอยู่บนหลักแห่งมนุษยสัมพันธ์

นิพนธ์ ไทยพานิช (2528) กล่าวว่า การนิเทศการสอน คือ กระบวนการ และ ความคิดรวบยอด (Concept) เพื่อที่จะปรับปรุงการสอนของครู เพื่อผลประโยชน์ของนักเรียนใน อันที่จะเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนรู้ให้สูงขึ้น

นิสิตบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2538) สรุปว่า การนิเทศการสอน หมายถึง การปฏิบัติงานของผู้ที่มีหน้าที่นิเทศการศึกษา ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับครูโดยตรงทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อคุณภาพทางการศึกษาของผู้เรียน

กลิคแมน (Glickman, 1981) ได้ให้ทัศนะว่า การนิเทศการสอนเป็นชุดย่อย (Subset) ของการนิเทศการศึกษาซึ่งเป็นกระบวนการสำหรับปรับปรุงงานและหน้าที่ในชั้นเรียน และกิจกรรมที่ดำเนินในโรงเรียน โดยกระทำหรือทำงานโดยตรงกับครู

อาย, เนทเซอร์ และ เครย์ (Eye, Netzer and Krey, 1971) ได้ให้คำจำกัดความของการนิเทศการสอนไว้ว่า การนิเทศการสอนเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารโรงเรียน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเบื้องต้น เน้นถึงผลสัมฤทธิ์ของการเรียนที่เหมาะสม ซึ่งเป็นความคาดหวังของระบบโรงเรียน

จากทัศนะเกี่ยวกับความหมายของการนิเทศการสอน สรุปได้ว่า การนิเทศการสอน คือ กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้ทำการนิเทศ กับครูผู้สอนในการที่จะปรับปรุงการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ เพื่อสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนรู้ของนักเรียน

ในความหมายของการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน จะเห็นว่า มีลักษณะใกล้เคียงกันมาก แต่ระดับของการทำงานจะแตกต่างกันออกไป กล่าวคือ การนิเทศการศึกษาเป็นการนิเทศในลักษณะกว้างและครอบคลุม มีจุดมุ่งหมาย เพื่อการปรับปรุงการศึกษาทั้งระบบ รวมถึงการพัฒนาหลักสูตร การเลือกและการปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมครูทางวิชาชีพ ตลอดจนการบริการต่าง ๆ ที่จะทำให้ครูทำงานในหน้าที่ของตนได้เป็นอย่างดี

1.2 ความจำเป็นในการนิเทศการสอน

เนื่องจากสภาพสังคม และการเปลี่ยนแปลงการใช้หลักสูตรทำให้ครูจำเป็นต้องแสวงหาเทคนิควิธีการเพื่อปรับปรุงการสอนของตนเสมอ ดังนั้น การนิเทศการสอนเป็นความร่วมมือระหว่างผู้นิเทศปฏิบัติงานร่วมกับครู เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพของการเรียนการสอน ซึ่ง สันต์ ธรรมบำรุง (2526) ได้สรุปความจำเป็นในการนิเทศการสอน ดังนี้

1. หน้าที่ของผู้สอนเปลี่ยนไปจากเดิม
2. การนิเทศการสอนจะช่วยให้ครูเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการสอน และ วัตถุประสงค์ทางการศึกษาอย่างถ่องแท้
3. ช่วยสร้างครูให้มีคุณลักษณะของความเป็นผู้นำ
4. ความจำเป็นต้องมีความรู้ ความก้าวหน้าทางวิชาการ ซึ่งจะส่งผลการจัดการเรียนการสอน
5. ขนาดของโรงเรียนใหญ่ขึ้น มีครูเพิ่มมากขึ้น ครูบรรจุใหม่ หรือครูบางคนไม่ถนัดในการสอนบางรายวิชา การนิเทศการสอนจะช่วยได้
6. เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอน
7. ช่วยลดภาระผู้สอน ทำให้มีเวลาค้นคว้า ทดลองวิจัยหาวิธีใหม่ ๆ
8. ช่วยเสริมขวัญ กำลังใจของคณะครู ในการร่วมมือกับผู้ปฏิบัติงาน
9. ช่วยในการพิจารณาความเหมาะสมของงานให้ถูกต้องกับครูแต่ละคน
10. ช่วยครูวางแผนการสอนให้เหมาะสม และช่วยแก้ไขจุดลำบากในการเรียนรู้ของเด็กนักเรียนแต่ละคน
11. ช่วยประเมินผลงานการสอนของครู โดยอาศัยความเจริญงอกงามของนักเรียนเป็นแนวตามที่ตกลงกันได้

1.3 จุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอน

ในการปฏิบัติภารกิจใด ๆ ก็ตาม ย่อมต้องมีจุดมุ่งหมายในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์การนิเทศการสอน เป็นส่วนหนึ่งของการนิเทศการศึกษา ฉะนั้น การนิเทศการสอนจึงมีจุดมุ่งหมายที่เฉพาะเจาะจงลงไปเพื่อการปรับปรุงด้านการสอนของครู ดังนี้

สันต์ ธรรมบำรุง (2526) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอน ไว้ว่า

1. ช่วยให้ครูเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงวัตถุประสงค์ทางการศึกษาและวัตถุประสงค์ของการสอน
2. ช่วยสร้างให้ครูมีคุณลักษณะแห่งความเป็นผู้นำ
3. ช่วยให้ครูมีความรู้ ความก้าวหน้าทางวิชาการใหม่ ๆ
4. ช่วยให้ครูมีหลักการและความมั่นใจในการสอนมากขึ้น
5. ช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพของการเรียนการสอน
6. ช่วยลดภาระผู้สอน ทำให้มีเวลาในการค้นคว้า ทดลอง วิจัยหาวิธีการใหม่
7. ช่วยเสริมขวัญของคณะครูให้อยู่ในสภาพที่ดีและแข็งแรง และรวมหมู่คณะให้เป็นทีม ที่จะปฏิบัติงานร่วมกันด้วยสติปัญญาอันสูง เพื่อบรรลุจุดประสงค์เดียวกัน
8. ช่วยพิจารณาความเหมาะสมของงานให้ถูกต้องกับความสามารถของครูแต่ละคนและมอบหมายงานนั้นให้ครูแต่ละคนช่วยประคับประคองให้ครูนั้นใช้ความสามารถของตนปฏิบัติงานนั้นให้ก้าวหน้าอยู่เรื่อย ๆ
9. เพื่อช่วยให้ครูรู้จักค้นคว้าจุดลำบากในการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน และช่วยครูวางแผนการสอนที่เหมาะสมและแก้ไข
10. เพื่อช่วยประเมินผลงานการสอนของครู โดยอาศัยความเจริญงอกงามของนักเรียนให้เป็นไปตามแนวที่ตกลงกันได้

สุภาพร ราชากรกิจ (ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอนไว้

ดังนี้

1. การสอนเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง ความก้าวหน้าทางศิลปะการสอนจำเป็นต้องอาศัยความเห็นของผู้มีประสบการณ์ช่วยมองปัญหา ร่วมมือและรวมกำลังความคิดเพื่อพัฒนางาน วิธีนี้เป็นวิธีที่ได้ผลกว่าครูแต่ละคนจะค้นปัญหาและปรับปรุงตนเอง
2. ครูเปรียบเสมือนศิลปิน ถึงแม้ว่าจะเก่งและมีฝีมือแล้ว แต่ยังต้องการวิธีการเรียนรู้ใหม่ ๆ และฝึกฝนกับผู้ที่มีความชำนาญว่า อื่นคนเรามักจะขาดความสามารถในการพิจารณาผลงานของตนเอง ฉะนั้นจะต้องอาศัยคนอื่นที่มีประสบการณ์และมีใจเป็นกลางมากกว่าตนเป็นผู้ให้ข้อสังเกตและแนะนำเพื่อการปรับปรุง

3. ครูใหม่ที่ไม่รู้ว่าตนจะเริ่มสอนอย่างไร เพราะยังไม่มีประสบการณ์มัก จะหันไปใช้วิธีที่ตนเพิ่งเรียนมา โดยลืมนำสิ่งดี ๆ และความเหมาะสมของเด็ก
4. ครูที่ดี คือ ครูที่ยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน และกระหายต่อ คำแนะนำ รวมทั้งข้อเสนอแนะ พร้อมกับนำไปปรับปรุงของตน
5. การนำทฤษฎีและหลักวิชาการศึกษามาใช้ปฏิบัติการสอนให้เหมาะสม เป็นกิจกรรมที่สลับซับซ้อน และมีข้อขัดแย้งเกิดขึ้น จึงควรให้ผู้มีประสบการณ์ช่วยแนะนำและ ให้ข้อคิดเห็น

ส่วน พันธ์ หันนาคินทร์ (2524) มีความเห็นว่า ทั้งการนิเทศการศึกษา และ การนิเทศการสอนต่างมีจุดมุ่งหมายสำคัญอันเดียวกัน คือ ปรับปรุงส่งเสริมการเรียนการสอน ของครูให้ดีขึ้น การนิเทศการสอน มิใช่การบังคับหรือจับผิด แต่เป็นการช่วยเหลือ ร่วมมือซึ่ง กันและกัน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ดังนั้น การนิเทศการสอนจึงตั้งอยู่บนรากฐาน และมนุษยสัมพันธ์อันดี

จากจุดมุ่งหมายดังกล่าว การนิเทศการสอนจึงมีจุดมุ่งหมายสำคัญ คือ การ ปรับปรุงพัฒนาชี้แนะให้ครูในด้านการเรียนการสอน เพื่อส่งผลไปที่ผู้เรียนให้มีคุณภาพ

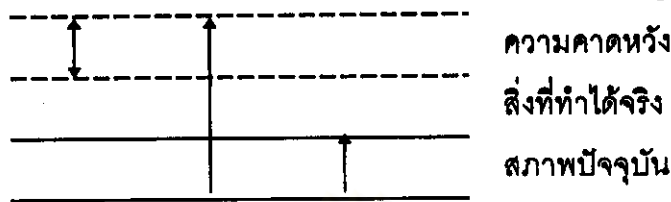
2. การศึกษาความต้องการ

2.1 ความหมายของความต้องการ (Needs)

นักการศึกษาและนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้หลายประเด็นด้วยกัน ประกอบด้วย

เชษฐา แซ่มประเสริฐ (2534) ให้ความหมายของคำว่า ความต้องการว่า หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการหาปัญหาหรือสิ่งที่ยังบกพร่อง ที่ทำให้งานไม่บรรลุตาม เป้าหมายที่ต้องการจากสภาพที่ควรจะเป็น

ในการพิจารณาคำว่า สิ่งใด คือ ปัญหานั้น พิจารณาจากความแตกต่างระหว่างความคาดหวังกับสิ่งที่ทำได้จริงของหน่วยงาน แสดงเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

สุพักตร์ พิบูลย์ (2535) กล่าวว่า ความต้องการ คือ เงื่อนไขความไม่สอดคล้องกันระหว่างสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (Actual Conditions) กับสภาพที่ควรจะเป็น หรือสภาพที่ต้องการ (Desired Conditions) เป็นสภาพที่จำเป็นต้องได้รับการตอบสนอง หรือดำเนินการแก้ไข

แมคเนล (McNeil, 1977) ได้ให้ความหมายของความ ต้องการ ว่าหมายถึง สภาพการณ์ที่มีความไม่สอดคล้องกันระหว่างพฤติกรรม หรือเจตคติของผู้เรียนในสถานะที่ยอมรับกับสถานะที่ได้จากการสังเกต

คอฟแมน และ อิงลิช (Kaufman and English, 1979) ได้ให้ความหมายของความ ต้องการ ว่าหมายถึง ช่องว่าง (Gap) ระหว่างผลผลิตที่เป็นอยู่ในปัจจุบันกับผลผลิตที่เราต้องการ โดยนำช่องว่างที่ได้รับมาจัดลำดับความสำคัญ แล้วเลือกเอาสิ่งที่สำคัญที่สุดเป็น ความต้องการที่จะกระทำก่อน

สตัฟเฟิลบีม และคณะ (Stufflebeam and Others, 1985) ได้ให้คำนิยามว่า Need คือ บางสิ่งบางอย่างที่จำเป็นต้องได้รับการตอบสนองหรือเปิดประโยชน์ หากได้รับการตอบสนอง ภายได้เหตุผลความจำเป็นที่ชัดเจน

จากความหมายของความ ต้องการ ตามที่นักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ นั้นสรุปได้ว่า ความต้องการคือ ความไม่สอดคล้องกันระหว่างสภาพการณ์ที่มุ่งหวัง ซึ่งเป็นมาตรฐานที่พึงปรารถนากับสภาพการณ์ที่เป็นจริง ทั้งในด้านความรู้ ความเข้าใจ พฤติกรรม ทักษะ หรือเจตคติของบุคคลนั้น

2.2 ประเภทของความต้องการ

มีผู้เสนอแนวคิดในการจำแนกประเภทของความต้องการไว้ดังนี้

โมโรนี (Moroney อ้างถึงใน เสาวณีย์ พนิชโยวาท, 2535) ได้จำแนกความต้องการออกเป็น 4 ลักษณะ คือ

1. Normative Needs เป็นความต้องการที่ยึดมาตรฐานที่ชัดเจน เป็นตัวเปรียบเทียบ เช่น อัตราสวนครูต่อนักเรียน
2. Perceived Needs เป็นความต้องการตามการรับรู้ของบุคคล
3. Expressed Needs เป็นภาวะของความต้องการ ที่แสดงให้เห็นโดยจำนวนผู้แสดงความต้องการ หรืออยู่ในสภาวะที่เป็นปัญหา
4. Relative Needs ได้จากการพิจารณาการได้รับบริการ ในเขตพื้นที่ต่างกันเป็นการพิจารณาในแง่ของความเท่าเทียมกันของการได้รับบริการ

สตัฟเฟิลบีม และคณะ (Stufflebeam and Others, 1985) ได้จำแนกประเภทของความต้องการจำเป็นออกเป็น 4 ทศณะ คือ

1. ทศณะเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความไม่สอดคล้อง (The Discrepancy View) ตามทศณะนี้ คือ ความไม่สอดคล้องระหว่างสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น
2. ทศณะเชิงประชาธิปไตย (The Democratic View) จะเน้นการศึกษาความต้องการตามการรับรู้ของกลุ่มบุคคลอ้างอิงที่สำคัญ ๆ ขององค์การนั้น ๆ และถือเอาความต้องการของบุคคลเหล่านั้นเป็นความต้องการขององค์การ
3. ทศณะเชิงวิเคราะห์ (The Analytic View) จะเน้นการรวบรวมปัญหาอย่างเป็นระบบ และแก้ปัญหาอย่างมีแบบแผน
4. ทศณะเชิงวินิจฉัยวิเคราะห์ (The Diagnostic View) กลุ่มนี้จะมองความต้องการจำเป็นในลักษณะของความจำเป็นขั้นพื้นฐาน ซึ่งถ้าขาดหายไปหรือไม่ได้รับการตอบสนองแล้วจะเกิดความเสียหาย หรือเกิดอันตราย

การจำแนกประเภทของความต้องการ มีประโยชน์อย่างยิ่งในการพิจารณากระบวนการประเมินความต้องการ เพื่อหาวิธีการแก้ไขและดำเนินการแก้ไขจากสภาพที่เป็นจริงไปสู่สภาพที่ควรเป็น

2.3 การประเมินความต้องการและวิธีการศึกษาความต้องการ

คอฟแมน และ อิงลิช (Kaufman and English, 1979) ได้ให้ความหมายของการประเมินความต้องการ ดังนี้

1. การประเมินความต้องการ เป็นกระบวนการหาความต้องการท้ายสุด (หรือผลผลิต : Output, product, result)
2. การประเมินความต้องการ เป็นกระบวนการทดลอง สังเกตที่ความต้องการหาผลผลิต โดยมีเกณฑ์ที่ชี้ให้เห็นถึงการพัฒนา และเปรียบเทียบด้านหลักสูตร
3. การประเมินความต้องการ เป็นกระบวนการหาความเชื่อมั่นของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ข้อทดสอบมาตรฐาน และ/หรือ ข้อทดสอบอิงเกณฑ์ว่ามีความเหมาะสม
4. การประเมินความต้องการ เป็นเครื่องมือที่ชี้ให้เห็นถึงความต้องการระหว่างผลที่ได้กับผลที่ต้องการ โดยเรียงลำดับกับความต้องการสูงสุด และเลือกนำมาปฏิบัติให้สอดคล้องกับหลักสูตรและกระบวนการจัดการ

ขั้นตอนการหาความต้องการ

สุวิมล ว่องวานิช (2531) ได้เสนอแนวในการประเมินความต้องการ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. พยายามกำหนดสิ่งที่มุ่งสร้าง (What should be)
2. พยายามวัดสถานการณ์หรือสถานภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (What is)
3. หาความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่ได้จากข้อ 1 และข้อ 2
4. ศึกษาสาเหตุหรือเหตุผลที่ทำให้เกิดความแตกต่าง (ปัญหา) ในข้อ 3
5. จัดลำดับความสำคัญของปัญหา

คอฟแมนและอิงลิช (Kaufman and English, 1979) ได้เสนอการวางแผนอย่างละเอียด ในการหาความต้องการประกอบด้วยขั้นตอนทั่ว ๆ ไป 14 ขั้นตอน ดังนี้

1. วางแผนเพื่อที่จะทำแผน : กำหนดวิธีการและจุดประสงค์ การเตรียมการ ซึ่งรวมไปถึงกำหนดเวลา แหล่งวิทยากร และบุคคลที่เกี่ยวข้อง
2. ที่มาของจุดหมาย : ขอร้องผู้เชี่ยวชาญ (ผู้ที่มีความรู้) ในการกำหนดผลผลิตทางการศึกษาว่าเป็นที่พอใจหรือไม่

3. ความสมบูรณ์ของจุดหมาย : หากความเชื่อมั่นโดยถามนักศึกษาและที่ไม่ใช่ศึกษาว่าจุดหมายเหมาะสมหรือไม่
4. การจัดลำดับความสำคัญของจุดหมาย : สุ่มประชากรที่มีนักเรียน นักศึกษาผู้เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ให้ช่วยเรียงลำดับตำแหน่งของจุดหมาย
5. ดีความจุดหมาย : ข้อความของจุดหมายต้องเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่วัดได้
6. ความสมบูรณ์เชื่อมั่นของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม : การแปลงจุดหมายเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมต้องถูกต้องและเฉพาะเจาะจง
7. จัดลำดับของจุดหมายอีกครั้งหนึ่ง : พิจารณาจุดหมายจากผลการสุ่มอีกครั้งหนึ่งในชั้นที่ 3 ส่วนชั้นที่ 3 จะทำอีกครั้งก็ได้ถ้าต้องการ
8. กำหนดข้อมูลนำเข้าไปในจุดหมาย : กำหนดจุดประสงค์ในอนาคตใช้เทคนิคเดลฟาย (The Delphi Technique) โดยการทำนายทิศทาง (การศึกษา) ในอนาคตเพื่อนำไปแยกแยะทำให้จุดหมายทางการศึกษาที่ได้มาจากจุดหมายเชิงพฤติกรรมให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น
9. จัดจุดหมายอีกครั้ง : โดยใช้งานวิจัยและการศึกษา วิธีการทำนายได้ เช่น เทคนิคเดลฟาย (The Delphi Technique)
10. เลือกเครื่องมือทดสอบ หรือ เทคนิควัดผลเพื่อใช้ในการประเมิน : เครื่องมือที่ใช้ต้องระบุแน่ชัดถึงระดับความสามารถนักเรียน บอกได้ว่าผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนอยู่ในระดับที่ต้องการหรือไม่
11. เปรียบเทียบข้อมูล : นำข้อมูลที่รวบรวมเข้าตาราง แผนภูมิ กราฟ ฯลฯ คอฟแมน และอิงลิช (Kaufman and English) ซึ่งให้เห็นว่า การประเมินความต้องการเป็นกระบวนการเสนอให้เห็นช่องว่างที่ชัดเจน หรือความแตกต่างระหว่างเกณฑ์ 2 ชุด ข้อมูลสภาพและผลที่ต้องการในอนาคต และข้อมูลที่เป็นอยู่ ในการเสนอข้อมูลนั้นข้อมูลที่มีรายละเอียดมากที่สุดจะถูกแบ่งจัดกลุ่ม เพื่อพิจารณาตัดสินในขั้นสุดท้าย
12. เขียนข้อความของความต้องการ
13. จัดลำดับข้อความสำคัญของจุดหมาย : โดยใช้ระดับความแตกต่างระหว่างผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ต้องการกับที่เป็นจริง
14. เขียนข้อความที่เป็นความต้องการ : ซึ่งเป็นขั้นสิ้นสุดของการประเมินความต้องการ

วิธีการศึกษาความต้องการ

การศึกษาหาความต้องการนั้น สามารถศึกษาจากสภาพการณ์ที่ไม่สอดคล้องดังกล่าวข้างต้น อันเป็นสิ่งที่นำมาซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นและจะต้องหาทางแก้ไข เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น โดยใช้วิธีการประเมินความต้องการ (Needs Assessment) คอฟแมน และอิงลิช (Kaufman and English) 1979) ให้ทัศนะว่า การประเมินความต้องการเป็นกระบวนการประเมินช่องว่าง (Gap) ระหว่างผลผลิตที่เป็นอยู่ในสภาพปัจจุบันกับผลผลิตที่เราต้องการ แล้วจัดช่องว่างตามลำดับความสำคัญ เลือกเอาสิ่งที่มีความสำคัญไปปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา หรือสนองความต้องการเหล่านั้น

ดังนั้น การศึกษาความต้องการกรณีทดสอบของครูภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยจะใช้หลักการดังกล่าว โดยศึกษาจากสภาพการณ์ของความไม่สอดคล้อง หรือสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ระหว่างสิ่งที่ปฏิบัติหรือเข้าใจกันอยู่ในสภาพปัจจุบัน กับสิ่งที่ป็นจุดประสงค์ที่ควรจะต้องเป็นตามหลักการที่ตั้งไว้ ถ้าสิ่งใดครูภาษาอังกฤษขาดความรู้ความเข้าใจ แสดงว่าสิ่งนั้นเป็นความต้องการของครูที่ควรจะได้รับกรณีพิเศษ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในการสอนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งเป็นงานของผู้ที่ทำหน้าที่นี้เทศจะได้ทำหน้าที่ตรงกับความต้องการของผู้รับกรณีพิเศษ

3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

จากการศึกษา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถนำมาสรุปเป็นขอบเขตการศึกษาความต้องการในการจัดการศึกษาวิชาภาษาอังกฤษให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ครูสอนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต้องมีความรู้ความเข้าใจในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 3.1 ด้านหลักสูตร
- 3.2 ด้านการเตรียมการสอน
- 3.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน
- 3.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน
- 3.5 ด้านการวัดผลและประเมินผล

3.1 ด้านหลักสูตร

นักการศึกษาและนักวิชาการได้ให้ความหมายของคำว่า “หลักสูตร” ไว้แตกต่างกันไป ดังต่อไปนี้

สุจริต เพียรชอบ (2523) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นทั้งในและนอกชั้นเรียน และให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและช่วยให้เกิดการพัฒนาทุกด้าน

ธีราร บัวศรี (2532) ได้กำหนดคำนิยามว่า หลักสูตร คือ แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้น เพื่อแสดงถึงจุดหมาย การจัดเนื้อหาสาระกิจกรรม และมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้

บุญมี เณรยอด (ม.ป.ป.) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง โครงการที่ประมวลความรู้และประสบการณ์ที่ทางโรงเรียนจัดให้ผู้เรียน เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน ไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ทั้งในและนอกโรงเรียน

กู๊ด (Good, 1959) ให้คำจำกัดความว่า หลักสูตร คือ เนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบให้ผู้เรียนได้ศึกษาให้จบชั้นหรือประกาศนียบัตรในหมวดวิชาที่สำคัญหรือเป็นเค้าโครงทั่วไปของเนื้อหา หรือสิ่งเฉพาะที่ต้องสอนที่โรงเรียนจัดให้แก่เด็กเพื่อให้เด็กมีความรู้จบชั้น หรือได้รับประกาศนียบัตรเพื่อให้สามารถเข้าเรียนต่อในทางอาชีพต่อไป

ทาบ่า (Taba, 1962) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง แนวทางในการเตรียมพลเมืองที่จะให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข และเป็นสมาชิกที่สามารถสร้างสรรค์ผลผลิตให้แก่วัฒนธรรมนั้น

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง แผนดำเนินการที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา จัดเนื้อหาและประสบการณ์ให้กับผู้เรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อผู้เรียนพัฒนาไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

องค์ประกอบของหลักสูตร

หลักสูตรจะมีความหมายโดยสมบูรณ์นั้น มี องค์ประกอบเป็นส่วนสำคัญ ที่ทำให้เห็นโครงสร้างของหลักสูตร ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้กำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ดังนี้

สมิทร คุณานุกร (2523) กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตรจะประกอบด้วย

1. ความมุ่งหมาย (Objectives)
2. เนื้อหา (Content)
3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum Implementation)
4. การประเมินผล (Evaluation)

พนัส หันนาคินทร์ (2529) กล่าวว่า หลักสูตร จะต้องประกอบด้วย ส่วนประกอบ สรุปได้ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของหลักสูตร
2. โครงสร้างของหลักสูตร
3. เนื้อหาหลักสูตร
4. การนำหลักสูตรไปใช้

บุญมี เณรยอด (ม.ป.ป.) สรุปองค์ประกอบของหลักสูตรว่าประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางที่ชี้แนะว่าเรากำลังทำอะไร และจะดำเนินการในลักษณะใด เพื่อผลประโยชน์อะไรและจะติดตามผลโดยวิธีไหน
2. เนื้อหาของหลักสูตร คือ องค์แห่งความรู้ และประสบการณ์การเรียนรู้ ที่จัดให้แก่ผู้เรียน เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ส่วนการที่จะได้เนื้อหา และประสบการณ์ที่พึงประสงค์ ต้องอาศัยกระบวนการ 2 อย่าง คือ การเลือกเนื้อหาและการจัดลำดับเนื้อหา
3. การนำหลักสูตรไปใช้ เป็นกระบวนการที่แปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ซึ่งรวมถึงกิจกรรมหลัก 4 ประการ คือ การศึกษาหลักสูตร การวางแผนการสอน การสอน การประเมินผลการสอน
4. การประเมินผลหลักสูตร เพื่อหาคำตอบว่า หลักสูตรสัมฤทธิ์ผลตามที่ตั้งจุดมุ่งหมายไว้หรือไม่มากนักน้อยเพียงใด มีอะไรเป็นสาเหตุของความล้มเหลว

ซึ่งมีขอบเขตของการวิเคราะห์ถึงตัวหลักสูตร กระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ สัมฤทธิ์ผลของผู้เรียนและโครงการประเมินผลหลักสูตร

ทาบ (Taba, 1962) กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรว่าประกอบด้วย

1. วัตถุประสงค์ (Objectives)
2. เนื้อหาวิชา (Subject Matter)
3. วิธีสอน และการจัดดำเนินการ (Method and Organization)
4. การประเมินผล (Evaluation)

จากแนวคิดของนักการศึกษาดังกล่าว สรุปได้ว่า หลักสูตรควรมีองค์ประกอบดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
2. เนื้อหาวิชา
3. การนำหลักสูตรไปใช้
4. การประเมินผล

ในการจัดการเรียนการสอน ครูจะต้องศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรด้านจุดมุ่งหมาย หลักการ และโครงสร้างเสียก่อนจะได้เตรียมการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการนำหลักสูตรไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จ หรือบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ สุจริต เพียรชอบ (2526) กล่าวถึงความสำคัญของครูผู้สอนในการนำหลักสูตรไปใช้ให้สัมฤทธิ์ผลว่า “ในการนำหลักสูตรไปใช้ ครูผู้สอนเป็นผู้ที่ทำให้หลักสูตรบังเกิดผล แม้หลักสูตรจะดีเลิศลอยปานใด หากผู้สอนไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายแนวความคิดและเนื้อหาในหลักสูตรอย่างถ่องแท้แล้ว หลักสูตรจะไม่มีวันบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างแน่นอน” และดังที่ สันต์ ธรรมบำรุง (2523) กล่าวว่า “หลักสูตรจะสัมฤทธิ์ผลมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับการสอนของครูเป็นส่วนใหญ่ และก่อนที่จะมีการจัดการเรียนการสอน ครูจึงต้องทำความเข้าใจในตัวหลักสูตรเสียก่อน ครูส่วนใหญ่มักจะมองข้ามหลักสูตรโดยมุ่งแต่สอนเนื้อหา โดยไม่คำนึงถึงว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นอย่างไร หลักสูตรจึงไม่เกิดประโยชน์สมความมุ่งหมาย ครูจึงควรศึกษาหลักสูตรของชั้นหรือวิชาที่สอนอย่างละเอียด เพื่อช่วยให้การเรียนการสอน

สอนเป็นไปด้วยดี ช่วยให้นักเรียนได้รับประสบการณ์มีความรู้ทักษะและเจตคติ สมความมุ่งหมายอันแท้จริงของการศึกษา

หลักสูตรภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2539

หลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 มีแนวคิดหลักมาจากปัจจุบันเป็นโลกยุคข้อมูลข่าวสาร ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นต่อการสื่อสารเป็นอย่างยิ่ง ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ทั่วโลกใช้ในการสื่อสารเป็นภาษาสากล กระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงความสำคัญ และเห็นความจำเป็นของการปรับปรุงหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ทั้งนี้เพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษของผู้เรียนในการติดต่อสื่อสารที่เป็นภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี มีพื้นฐานทางภาษาอังกฤษเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการศึกษาต่อ หรือในงานอาชีพของตน

หลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา จัดเป็นภาษาอังกฤษระดับต้น แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ภาษาอังกฤษระดับเตรียมความพร้อม สอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ภาษาอังกฤษระดับอ่านออกเขียนได้สอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 และภาษาอังกฤษระดับมาตรฐานพื้นฐานตอนต้น สอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา มีดังนี้

1. เพื่อให้มีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษา และเหมาะสมกับวัฒนธรรม
2. เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในระดับต้นอย่างเพียงพอ เพื่อการศึกษาต่อหรือนำไปใช้ในการประกอบอาชีพตามความจำเป็น
3. เพื่อให้มีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ง่าย ๆ ที่เป็นสถานการณ์จำลองหรือสถานการณ์จริง
4. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมภาษาอังกฤษ
5. เพื่อให้มีนิสัยใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมด้วยการอ่านหนังสือภาษาอังกฤษและใช้สื่อภาษาอังกฤษอื่น ๆ ได้
6. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ เห็นประโยชน์ และคุณค่าของภาษาอังกฤษ

โครงสร้างหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาและอัตรา เวลาเรียน

ได้กำหนดให้จัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษในกลุ่มประสบการณ์พิเศษ จัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาเป็นภาษาอังกฤษระดับต้น (Beginner Level) จำแนกได้เป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. ภาษาอังกฤษระดับเตรียมความพร้อม (Preparatory Level) กำหนดให้เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 และในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตลอดปีการศึกษา

2. ภาษาอังกฤษระดับอ่านออกเขียนได้ (Literacy Level) กำหนดให้เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตลอดปีการศึกษา

3. ภาษาอังกฤษระดับมาตรฐานพื้นฐานตอนต้น (Beginner Fundamental Level) ประกอบด้วยภาษาอังกฤษหลัก 1-4 กำหนดให้เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตลอดปีการศึกษา

การกำหนดอัตราเวลาเรียน ในระดับประถมศึกษาปีที่ 1-4 ควรกำหนดให้เรียนไม่น้อยกว่า 6 คาบ (120 นาที) ต่อสัปดาห์ และควรกำหนดให้เรียนที่ละน้อยแต่กระจายไปตลอดสัปดาห์ สำหรับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ควรกำหนดให้เรียนไม่น้อยกว่า 15 คาบ (300 นาที) ต่อสัปดาห์ และควรกำหนดให้เรียนทุกวัน

แนวการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

แนวการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรนี้ มุ่งให้ ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารควบคู่กัน 2 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อเข้าสู่สังคมและวัฒนธรรม และความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษาและเหมาะสมกับสถานการณ์ โดยมีแนวหลักดังนี้

1. จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

2. จัดการเรียนการสอนภาษาด้วยกิจกรรมที่มีความหมายและหลากหลาย ผักการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในสถานการณ์จริง

3. จัดให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการสื่อสารด้วยการฟังและการพูดในระดับเตรียมความพร้อมเพิ่มเติมการฝึกฝนการสื่อสารด้วยการอ่าน การเขียน และการสะกดคำใน

ระดับอ่านออก เขียนได้และฝึกฝนการส่งสารและรับสารด้วยการฟัง พูด อ่านและเขียน ในการเรียนภาษาอังกฤษระดับมาตรฐานพื้นฐานตอนต้น

หลักสูตรภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

แนวคิดการจัดหลักสูตรภาษาอังกฤษเตรียมความพร้อม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เป็นหลักสูตรการเรียนภาษาอังกฤษเตรียมความพร้อม (Preparatory English) ซึ่งมีแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเตรียมความพร้อมโดยจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ภาษาตามแนวธรรมชาติ ซึ่งเป็นการเรียนที่เน้นความสามารถด้านการฟัง-การพูดเป็นเบื้องต้น โดยการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเล่นและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความสุข สนุกสนาน โดยใช้ภาษาในระดับพื้นฐานง่าย ๆ ในการเข้าสู่สังคมและการสื่อความ ตลอดจนเรียนรู้คำนามที่เกี่ยวกับคน สัตว์ และสิ่งของที่อยู่ใกล้ตัวในชีวิตประจำวันทั่ว ๆ ไป และคำกริยาแสดงอาการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษในระยะต้นและจัดกิจกรรมการเรียนทั้งในและนอกหลักสูตรเพื่อพัฒนาเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษต่อไป

จุดประสงค์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษเตรียมความพร้อมชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

1. เพื่อให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้เหมาะสมกับบริบทการสื่อสาร
2. เพื่อให้สามารถฟังแล้วปฏิบัติตามคำสั่งง่าย ๆ ได้
3. เพื่อให้สามารถพูดสื่อความหมายในสถานการณ์ง่าย ๆ ได้ตามระดับภาษาที่เรียน
4. เพื่อให้สามารถออกเสียงตัวอักษร คำ และข้อความสั้น ๆ สื่อความหมายได้อย่างถูกต้อง
5. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

ขอช่วยเนื้อหา

1. โครงสร้างทางไวยากรณ์ เป็นประโยคสั้น ๆ ง่าย ๆ เกี่ยวกับการทักทาย การกล่าวลา การแนะนำตนเอง แนะนำผู้อื่น กล่าวขอบคุณ ขอโทษ การพูดแทรก

อย่างสุภาพ การพูดขออนุญาต ประโยคบอกเล่า ประโยคคำสั่ง ประโยคคำถาม และ ประโยคคำตอบสั้น ๆ

2. คลังคำ เป็นคำไวยากรณ์ที่ปรากฏในโครงสร้างทางไวยากรณ์ในระดับนี้ เป็นคำศัพท์ที่เกี่ยวกับสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว และสภาพแวดล้อมของผู้เรียน เกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน ซึ่งเป็นคำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำคุณศัพท์ คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำอุทานต่าง ๆ จำนวนคำศัพท์ประมาณ 120-150 คำ

ซึ่งในทางปฏิบัติ ผู้ใช้หลักสูตรสามารถเพิ่มเติมดัดแปลงและปรับปรุงเนื้อหาต่าง ๆ ของหลักสูตรให้เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่นได้

แนวการจัดการเรียนการสอน

เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์ จึงควรจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. เน้นการสื่อสารด้วยการฟัง-พูด
2. ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนเป็นผู้มีบทบาทแสดงออก ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก แนะนำให้เป็นไปตามแผนที่จัดเตรียมไว้
3. เน้นกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ความสุข สนุกสนานเหมาะสมกับวัยของเด็กเพื่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ
4. ใช้กิจกรรมเป็นสื่อในการเรียนการสอน เช่น เพลง เกม บทบาทสมมติ สถานการณ์จริง การเล่นเกม ภาษาท่าทาง ปริศนาคำทำนาย

3.2 ด้านการเตรียมการสอน

การเตรียมการสอนเป็นการวางแผนล่วงหน้าของครูในการจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับจุดเน้น และแนวทางการใช้หลักสูตรดังที่ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2524) ได้ให้ความหมายของการวางแผนการสอนว่า คือ กิจกรรมในการคิดและทำของครูก่อนที่จะเริ่มดำเนินการสอนวิชาใดวิชาหนึ่ง โดยทั่วไปจะประกอบด้วย การกำหนดจุดมุ่งหมาย การคัดเลือกเนื้อหา การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนและการประเมินผล

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2529) ได้กล่าวว่า การวางแผนการสอนเป็นส่วนหนึ่งของระบบการสอนที่เป็นการเตรียมการล่วงหน้าก่อนสอน โดยใช้ข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้จากการดำเนินงานตามระบบการสอน

นอกจากนี้ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวว่า การวางแผนการสอนเป็นการเตรียมการสอนวิชาหนึ่งวิชาใดล่วงหน้า โดยวิเคราะห์หลักสูตรและเอกสารหลักสูตรต่าง ๆ แล้วนำมาสร้างเป็นกำหนดการสอนและแผนการสอน

ความสำคัญของการเตรียมการสอน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2538) กล่าวไว้ดังนี้

1. ทำให้ครูสามารถรวบรวมและเลือกข้อมูล หรือเนื้อหาสาระของบทเรียน
2. สร้าง และเลือกใช้วิธีการสอน สื่อการเรียนการสอนและแบบวัดประเมินผล
ได้ถูกต้อง

3. จัดกิจกรรมได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ และเป็นไปตามลำดับขั้นตอน
4. เป็นการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
5. ช่วยให้สามารถติดต่อประสานงานกับบุคลากรและแหล่งวิทยาการอื่นได้ดี
6. ครูคนอื่นสามารถนำแผนการสอนที่เตรียมไว้ไปใช้สอนแทนได้เมื่อมีเหตุ

จำเป็น

สุพิน บุญชูวงศ์ (2538) กล่าวถึงการวางแผนและการเตรียมการสอนว่า การสอนจะมีคุณภาพไม่ได้ หากครูมิได้วางแผนและเตรียมการสอนดีพอ การวางแผนและเตรียมการสอนมีหลักการสำคัญ 5 ประการ คือ

1. ต้องเขียนแผนการสอนที่ครอบคลุมชื่อเรื่องที่จะสอน หัวเรื่องกำหนดความคิดรวบยอด จุดประสงค์ กิจกรรมการเรียน สื่อการเรียนและการประเมินผล

2. ต้องมีการรวบรวมข้อมูลและเนื้อหาสาระที่จะสอนตามหัวเรื่อง ความคิดรวบยอด และจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนการสอน

3. ต้องมีการวางแผนผลิตหรือจัดหาสื่อการสอนเพื่อใช้ในกิจกรรมตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนการสอน

4. ต้องเตรียมแบบทดสอบสำหรับให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

5. ต้อง “ซ้อม” สอนเพื่อจัดลำดับขั้นตอนการสอนให้ตนเองแน่ใจว่าจะสอนนักเรียนได้ดี และมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนการวางแผนเตรียมการสอนรายวิชา (บุญชม ศรีสะอาด, 2537)

1. กำหนดปริมาณเวลาที่จะใช้สอนในแต่ละเรื่อง โดยพิจารณาว่าในเรื่องต่าง ๆ ให้ครอบคลุมทั้งหมดใช้เวลาสอนที่คาบตามลำดับความสำคัญมากน้อย โดยเมื่อนำเวลาสอนทุกเรื่องรวมกันและรวมกับเวลาที่ใช้ตรวจสอบความรู้พื้นฐานและการประเมินผลระหว่างเรียนและเวลาที่ใช้สอบปลายภาคก็ครบเวลาทั้งหมดที่ใช้สอนในภาคเรียนนั้น

2. กำหนดปฏิทินการสอน กำหนดว่าเรื่องใดสอนลำดับก่อนหลัง จะสอนเรื่องนั้น ๆ ในคาบใด วันใด โดยเอาผลรวมจากการกำหนดปริมาณการสอนแต่ละเรื่อง มากำหนดวันสอนนับตั้งแต่วันที่สอนวันแรกถึงวันสุดท้ายของภาคเรียน พร้อมหักวันหยุดทั้งหมดออก

3. วางแผนเตรียมการสอนแต่ละครั้ง แต่ละคาบครูผู้สอนจะต้องเตรียมวางแผนด้วยความตระหนักว่าจะสอนใคร (นักเรียนระดับใด) จะสอนเมื่อไร จะสอนเนื้อหาอะไร จะสอนอย่างไร และจะมีวิธีวัดผลอย่างไร

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528) กล่าวถึงการเตรียมการสอนโดยสรุปไว้ดังนี้

การเตรียมการสอนแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การเตรียมการสอนระยะยาว และการเตรียมการสอนระยะสั้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การเตรียมการสอนระยะยาว เป็นการเตรียมตัวก่อนที่จะเปิดภาคเรียนเพื่อศึกษางานทั้งหมดของครูว่า จะต้องทำอะไรบ้างในหนึ่งปีการศึกษาข้างหน้า ตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 จะพบว่า กรมวิชาการได้เตรียมสิ่งต่าง ๆ และกิจกรรมที่ครูจะต้องสอนไว้เป็นแนวทางเรียบร้อยแล้ว หน้าที่หลักและความรับผิดชอบของครูโดยตรงคือ ศึกษาและทำความเข้าใจเอกสารต่าง ๆ อย่างถี่ถ้วน แล้วปรับปรุงและฝึกฝนตนเองให้สอนได้ตามหลักสูตร ในการเตรียมการสอนระยะยาว ต้องเตรียมในสิ่งต่อไปนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตร ครูควรศึกษาหลักสูตรตั้งแต่หน้าแรกจนถึงหน้าสุดท้าย เพื่อให้เข้าใจหลักการ จุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตร และรายละเอียดของหลักสูตรในกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ความคิดรวบยอด หลักการ และเนื้อหา จะช่วยให้ครูสามารถกำหนดขอบข่ายของกิจกรรมและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ครูต้องจัดให้แก่ผู้เรียนตามขั้นตอน

1.2 ศึกษาเอกสารประกอบหลักสูตรอื่น ๆ การศึกษาเอกสารอื่น ๆ เช่น แผนการสอน คู่มือครู หนังสือเรียน แบบฝึกหัด ตลอดจนสื่อการเรียนการสอนอื่น ๆ เอกสาร

เหล่านี้ได้เตรียมไว้เป็นรายชั้นเรียน จึงมีรายละเอียดสมบูรณ์กว่าตัวหลักสูตร ในแผนการสอน และคู่มือครูจะมีรายละเอียดเกี่ยวกับความคิดรวบยอด จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียน สื่อการเรียนการสอน และวิธีการวัดผล ครูจะต้องศึกษาและอ่านเนื้อหาของเอกสารเหล่านั้นให้เข้าใจ และสำรวจตัวเองว่า เรื่องใดกิจกรรมใดบ้างที่สอนไม่ได้ จะได้ฝึกฝนและศึกษาเพิ่มเติม เอกสารแต่ละชนิดใช้อย่างไร จะยึดอะไรเป็นหลัก ยึดอะไรเป็นส่วนประกอบ เพื่อกำหนดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้พอดีกับเวลา

1.3 ศึกษาวิธีการวัดและประเมินผล ตลอดจนการใช้แบบฟอร์มต่าง ๆ ตามหลักสูตร ครูจะต้องศึกษาวิธีการวัดและประเมินผล ตลอดจนการใช้แบบฟอร์มต่าง ๆ ตามหลักสูตร ทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด เหตุผล และหลักการของการวัดผล ศึกษาวิธีการวัดผลจนแน่ใจว่าสามารถปฏิบัติตามได้ถูกต้อง เข้าใจกลวิธีและเทคนิคต่าง ๆ ของการวัดผลทั้งในด้านความรู้ เจตคติและการปฏิบัติ

2. การเตรียมการสอนระยะสั้น ได้แก่ การเตรียมตัวให้พร้อม เพื่อที่จะสอนในแต่ละวันตามกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในตารางสอน มีองค์ประกอบดังนี้

2.1 เตรียมจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน การกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนเป็นงานที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะจุดมุ่งหมายเปรียบเสมือนหลักชัยที่นักเรียนต้องไปถึงจุดนั้น จุดมุ่งหมายเป็นเครื่องกำหนดทิศทางการสอนของครูว่าจะสอนให้นักเรียนบรรลุผลในสิ่งใดบ้าง หากเขียนในลักษณะของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมแล้ว จะทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 เตรียมเนื้อหา การเตรียมเนื้อหาหรือสิ่งที่จะนำมาสอนครูจะต้องยึดหลักสูตร และแผนการสอน หรือคู่มือครูเป็นหลัก จะต้องศึกษาเนื้อหาและรายละเอียดต่าง ๆ ให้เข้าใจชัดเจน จะต้องคำนึงถึงความยากง่ายให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน เลือกและจัดเนื้อหาให้เหมาะสมกับเวลาเรียน และขณะเดียวกันก็จำเป็นจะต้องให้มีความต่อเนื่องกับพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียนด้วย

2.3 เตรียมกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ หลายชนิด ครูจะต้องศึกษาความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จากหลายแขนงวิชา เช่น ความรู้เกี่ยวกับเทคนิควิธีสอน กิจกรรมการเตรียมความพร้อม กิจกรรมสร้างเสริมทักษะการใช้ทรัพยากรและเครื่องมือต่าง ๆ ประการสำคัญจะต้องศึกษากิจกรรมการเรียนการสอนทั้งหมดจากแผนการสอน ตรวจสอบดูว่ากิจกรรมแต่ละอย่าง สอนเนื้อหาใด และจุดประสงค์ใด สามารถสอนกิจกรรมนั้น ๆ ได้หรือไม่ ถ้าไม่ได้จะคิดกิจกรรมใดมาแทน

2.4 เตรียมสื่อการเรียนการสอน การเตรียมสื่อการเรียนการสอน ครูควรศึกษาล่วงหน้าว่า เนื้อหาในแต่ละเรื่องจะต้องใช้อะไรเป็นสื่อการสอนบ้าง สิ่งนั้นตรงกับเนื้อหาหรือกิจกรรมที่จะสอนหรือไม่ และจะจัดหามาด้วยวิธีใด การเลือกวัสดุอุปกรณ์เพื่อเป็นสื่อการเรียนการสอน ควรคำนึงถึงความประหยัดและสะดวกในการจัดหาเป็นประการสำคัญด้วย

2.5 เตรียมการวัดและประเมินผล การประเมินผลการเรียนการสอนมิได้เน้นการสอนเพื่อสอบ แต่ต้องการให้ผู้สอนประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้นตลอดจนเพื่อดูว่าผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในแนวทางที่หลักสูตรพึงประสงค์หรือไม่ ดังนั้น ในการสอนแต่ละครั้งจะต้องเตรียมการวัดผลว่า จะใช้วิธีการอย่างไร วิธีการเหล่านั้นเหมาะสมกับจุดประสงค์ และกิจกรรมที่วางไว้หรือไม่

2.6 เตรียมตัวผู้เรียน ครูควรจะได้ตรวจสอบคุณลักษณะของผู้เรียนว่ามีพื้นฐานความรู้เดิมเป็นอย่างไร มีความสนใจและความถนัดอย่างไร มีความสามารถในการเรียนอย่างไร นอกจากตรวจสอบความพร้อมของผู้เรียนแล้ว ควรเร้าความสนใจ เพื่อให้ผู้เรียนกระตือรือร้นอย่างเรียนรู้ในสิ่งที่ครูจะนำมาสอน การรู้จักผู้เรียนเป็นผลดีต่อการเตรียมการสอน เพราะช่วยให้การกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน มีความเหมาะสมไม่สูงหรือต่ำเกินไป การกำหนดเนื้อหาสาระที่นำมาสอนเหมาะสมกับความรู้และความสามารถของผู้เรียนตลอดจนช่วยในการแบ่งกลุ่มผู้เรียนหรืองานที่มอบหมาย ให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถและความสนใจของผู้เรียน

ดังนั้น การวางแผนการสอนของครูโดยการกำหนดเนื้อหาสาระที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน ก็จะช่วยให้นักเรียนมีความหมาย เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน ซึ่งผู้สอนจะต้องศึกษาหลักสูตร วิเคราะห์ทำความเข้าใจกับหลักสูตร ดำเนินการตามหลักสูตร โดยคำนึงถึงจิตวิทยาการเรียนรู้ จิตวิทยาพัฒนาการ บริบทของท้องถิ่น ภูมิหลังของผู้เรียน เป็นต้น

กรมวิชาการ (2534) ได้เสนอแนะว่า แผนการสอนที่ดี ควรมีกิจกรรมการเรียนรู้ 4 ลักษณะ ดังนี้

1. เป็นแผนการสอนที่มีกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่ได้ลงมือปฏิบัติมากที่สุด โดยครูเป็นเพียงผู้ชี้แนะ ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้กิจกรรมที่ผู้เรียนดำเนินการเป็นไปตามความมุ่งหมาย

2. เป็นแผนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบคำตอบเอง โดยครูพยายามลดบทบาทจากผู้บอกคำตอบมาเป็นผู้คอยกระตุ้นด้วยคำถามหรือปัญหา ให้ผู้เรียนคิดแก้ปัญหาหรือหาแนวทางไปสู่ความสำเร็จในการทำกิจกรรมเอง
3. เป็นแผนการสอนที่เน้นกระบวนการ มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในการทำงานเป็นกระบวนการและนำกระบวนการไปใช้จริง
4. เป็นแผนการสอนที่ส่งเสริมการใช้วัสดุอุปกรณ์ ที่สามารถจัดหาได้ในท้องถิ่น หลีกเลี่ยงการใช้วัสดุอุปกรณ์สำเร็จรูปราคาสูง

องค์ประกอบของแผนการสอนภาษาอังกฤษ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2539)

1. สาระสำคัญ เป็นบทสรุป หรือประเด็นสำคัญ หรือ ความคิดรวบยอดที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนหลังการเรียน
2. จุดประสงค์การเรียนรู้ พฤติกรรม ของผู้เรียนที่คาดหวังหลังการสอน
3. เนื้อหาสาระ เนื้อหาสาระที่นำสู่การบรรลุตามจุดประสงค์ของผู้เรียน
4. กิจกรรมการเรียนการสอน เป็นกระบวนการเรียนการสอนตั้งแต่ต้นจนจบ โดยเริ่มตั้งแต่

- กิจกรรมเตรียมความพร้อม
- แจงจุดประสงค์
- ทบทวนความรู้เดิม
- กระบวนการเรียนภาษา คือ กิจกรรมชั้นนำเสนอเนื้อหาใหม่-

กิจกรรมชั้นฝึกปฏิบัติ กิจกรรมชั้นนำไปใช้

- สรุปการเรียน

ซึ่งในการเขียนกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ โดยใช้ทักษะทางภาษาและกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ภาษาได้จริง ๆ การใช้สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผลในระหว่างปฏิบัติในแต่ละจุดประสงค์จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และครูผู้สอนสามารถตรวจสอบผลการสอนและพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ตั้งแต่ต้นจนจบ

5. สื่อการเรียน ระบุสื่อการเรียนที่ใช้ในแผนการสอน
6. การวัดและประเมินผล ให้อธิบายวิธีการวัดผลและประเมินผลว่าจะใช้วิธีการใดบ้าง

3.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน

กิจกรรมการเรียนการสอน ถือเป็นหัวใจของการศึกษา เพราะกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นวิถีทางที่นำนักเรียนไปสู่จุดประสงค์ของการเรียน กิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดให้นักเรียนมีอยู่มากมายหลายชนิด ครูควรให้ความสำคัญและทราบแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ได้ประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียนให้ได้มากที่สุด

ความหมายของกิจกรรมการเรียนการสอน

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2521) ให้ความหมายไว้ว่า กิจกรรมการเรียน หมายถึง การดำเนินงานต่าง ๆ ในโรงเรียน ทั้งโดยครูและนักเรียน เช่น การสอนให้นักเรียนค้นคว้าอภิปราย การบรรยาย การอบรม การสาธิต การปฏิบัติงาน การจัดนิทรรศการ และการศึกษานอกสถานที่ ฯลฯ

วไลพร คุโณทัย (2530) ให้ความหมายไว้ว่า กิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง สภาพการณ์ของการจัดประสบการณ์และการทำทุกสิ่งทุกอย่าง ที่จัดขึ้นจากความร่วมมือระหว่างผู้สอนและผู้เรียน เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ น่าสนใจ และผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

ทัศนีย์ ศุภเมธี (2533) ให้ความหมายไว้ว่า กิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่กระทำขึ้น เพื่อให้การเรียนการสอนในครั้งนั้น ๆ ได้ผลดี หมายถึง การสอนของครูเป็นไปอย่างมีความหมาย นักเรียนได้ทั้งความรู้และความสนุกสนานเพลิดเพลิน

จากความหมายที่นักการศึกษาได้กล่าวมาแล้วข้างต้น สรุปได้ว่า กิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการเรียนของผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การสอนที่กำหนดไว้

ความสำคัญของกิจกรรมการเรียนการสอน

กิจกรรมการเรียนการสอน เป็นองค์ประกอบสำคัญของการเรียนการสอน เพราะกิจกรรมทั้งของผู้เรียนและผู้สอนที่เหมาะสม จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

วาริ ติระจิตร (2530) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ว่า กิจกรรมแต่ละชนิดมีคุณค่าในตัวของตัวเองในการจัดการเรียนการสอน หากผู้สอนได้ให้ความสนใจต่อการจัดกิจกรรมแล้ว ก็ย่อมจะช่วยส่งเสริมในการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี กิจกรรมมีความสำคัญต่อการเรียนรู้หลายประการด้วยกัน ดังนี้คือ

1. กิจกรรมช่วยเร้าความสนใจของผู้เรียน
2. กิจกรรมจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ
3. กิจกรรมจะช่วยปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตย
4. กิจกรรมจะช่วยปลูกฝังความรับผิดชอบ
5. กิจกรรมจะช่วยปลูกฝังและส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
6. กิจกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนได้มีการเคลื่อนไหว
7. กิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนได้รู้สึกสนุกสนาน
8. กิจกรรมช่วยให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล
9. กิจกรรมช่วยขยายความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนให้กว้างขวาง
10. กิจกรรมจะช่วยส่งเสริมความมั่งคั่งและพัฒนาการของผู้เรียน
11. กิจกรรมจะช่วยส่งเสริมทักษะ
12. กิจกรรมจะช่วยส่งเสริมเจตคติที่ดี
13. กิจกรรมจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานเป็นหมู่
14. กิจกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในบทเรียน
15. กิจกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้งความงามในเรื่องต่าง ๆ

จากความสำคัญของกิจกรรมดังกล่าว จึงสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนจะสมบูรณ์ได้โดยอาศัยการจัดกิจกรรมที่ดีด้วย

ประเภทของกิจกรรมการเรียนการสอน

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2537) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยทั่วไปแบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ ได้แก่

1. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง เป็นกิจกรรมที่ครูเป็นศูนย์กลางของการปฏิบัติกิจกรรม ครูเป็นผู้มีบทบาทในการสอนมากกว่านักเรียน โดยเริ่มจากเป็นผู้วางแผนการเรียนการสอนเป็นผู้นำในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรม เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ การเรียนการสอนในชั้นเรียนจึงมีลักษณะเป็นการสื่อสารทางเดียว นักเรียนเป็นผู้รับความรู้

กิจกรรมที่ครูใช้ เช่น การบรรยาย การสาธิต การถามตอบ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าครูจะเป็นแกนกลางของการจัดกิจกรรม แต่นักเรียนก็ยังมีโอกาสร่วมกิจกรรมบ้างภายใต้การนำของครู

2. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางเป็นกิจกรรมที่ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอย่างแท้จริง คือ เป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ส่วนครูจะเป็นผู้ประสานงานให้คำแนะนำ ช่วยแก้ปัญหาเมื่อนักเรียนต้องการ กระตุ้นให้นักเรียนทำกิจกรรม และเป็นผู้สรุปประเด็นสำคัญการเรียนการสอนดำเนินไปโดยการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน เช่น การอภิปราย การทำกิจกรรมกลุ่ม การทดลอง การประดิษฐ์ การแสดงบทบาทสมมติ เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางนี้ แยกย่อยออกได้ 2 ประเภท คือ

1. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดกลุ่มนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสทำงานเป็นกลุ่ม รู้จักกลไกของการทำงานร่วมกัน

2. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อสอดคล้องและส่งเสริมความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน โดยให้นักเรียนพัฒนาความสามารถของตนเอง

สุนน อมรวิวัฒน์ (2526) กล่าวถึง กิจกรรมการเรียนการสอน ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุผลตามที่หลักสูตรกำหนด โรงเรียนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ดี ควรเป็นไปเพื่อพัฒนาความเจริญทุกด้านให้แก่นักเรียน

2. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ดี ควรเร้าให้ผู้เรียนได้แสดงออกและมีส่วนร่วมในการเรียน

3. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ดี ควรให้โอกาสและเห็นความสำคัญของนักเรียนทุกคนในชั้นเรียน

4. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ดี ควรฝึกวิธีการแสวงหาความรู้และวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเองให้แก่นักเรียน

5. กิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่ดี ควรมีบรรยากาศที่รุ่มรวย สนุกสนาน และเป็นกันเอง

การจัดกิจกรรมตามขั้นตอนการสอนภาษา แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นนำ เพื่อเตรียมผู้เรียนให้เกิดความพร้อม ต้องการที่จะเรียนรู้ในสิ่งใหม่ โดยเนื้อหาการเตรียมจะเชื่อมโยงไปสู่สาระสำคัญของบทเรียน จะเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจ ใช้เวลาสั้น ๆ เมื่อนักเรียนสนใจสนุกสนาน พร้อมทั้งจะเรียนก็เข้าสู่ขั้นสอน

2. ขั้นสอน เป็นขั้นการจัดกิจกรรมที่หลากหลายรูปแบบ เปลี่ยนไปตามสถานการณ์และความสนใจของนักเรียน ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งมักจะประกอบด้วย การนำเสนอรูปแบบ การให้นักเรียนทำตามแบบ ขั้นให้นักเรียนทำตามโดยไม่มีแบบ การฝึกกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งเป็นการนำความรู้ที่ได้เรียนมาแล้วมาใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ

3. ขั้นสรุป เป็นขั้นสุดท้ายของกิจกรรม เพื่อสรุปความรู้ ทักษะและเจตคติของผู้เรียนที่ได้รับมาตั้งแต่ต้น

และในการเรียนรู้ทางภาษาจำเป็นจะต้องเรียนรู้ฝึกฝนทักษะทั้ง 4 คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียนควบคู่กันไปในลักษณะทักษะสัมพันธ์ ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยเน้นทักษะการฟัง การพูดมากที่สุด เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 คือ การฟัง ผู้เรียนจำเป็นต้องฟังเสียง เลียนแบบเสียงที่ได้ฟัง พูดสื่อความหมายได้ แล้วจึงอ่านและเขียนต่อไป

การจัดกิจกรรมวิธีการสอนภาษาอังกฤษที่ใช้อยู่ตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน ประมวลได้ดังนี้ (นงนุช สีสันต์, 2539)

1. วิธีสอนแบบไวยากรณ์และแปล (Grammar-Translation Method) เป็นวิธีสอนที่เน้นกฎไวยากรณ์และใช้การแปลเป็นสื่อให้นักเรียนเข้าใจบทเรียน ครูจะบอกและอธิบาย กฎเกณฑ์ ตลอดจนข้อยกเว้นต่าง ๆ นักเรียนจะต้องท่องจำกฎเกณฑ์ดังกล่าว

2. วิธีสอนแบบตรง (Direct Method) วิธีนี้ต้องการให้ผู้เรียนสามารถฟัง และพูดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ แล้วจึงฝึกทักษะการอ่านและการเขียน ครูจะกระตุ้นให้ผู้เรียนพูดได้ ตอบด้วยภาษาต่างประเทศตลอดเวลา ครูจะสร้างสภาพแวดล้อมหรือใช้สื่อประกอบการสอน ไม่เน้นไวยากรณ์หรือกฎเกณฑ์อย่างชัดเจน เป็นการสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลางเหมือนกับวิธีแรก

3. วิธีสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบความรู้ความเข้าใจ (Cognitive code Learning Theory) การสอนวิธีนี้อิงแนวคิดที่ว่าภาษาเป็นระบบที่นำไปตามกฎเกณฑ์ ความเข้าใจและการแสดงออกทางภาษาขึ้นอยู่กับกฎเกณฑ์ เมื่อผู้เรียนเข้าใจรูปแบบของภาษาและความหมายแล้วก็จะสามารถใช้ภาษาได้

4. วิธีสอนแบบฟัง-พูด (Audio-Lingual Method) เป็นวิธีสอนตามหลักภาษาศาสตร์ ตามหลักธรรมชาติ คือ ฟัง พูด อ่านและเขียน และสอนให้ครบองค์ประกอบของภาษา คือ ศัพท์ เสียง และโครงสร้างไวยากรณ์ เนื้อหาที่นำมาสอนจัดเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก ครูจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา เป็นการเรียนรู้ในห้องเรียนมิใช่เน้นเพื่อการสื่อความหมาย

5. วิธีการสอนแบบการตอบสนองด้วยท่าทาง (Total Physical Response Method) การสอนแบบนี้ให้ความสำคัญต่อการฟังเพื่อความเข้าใจ เมื่อผู้ฟังเข้าใจเรื่องที่ฟังอยู่ และสามารถปฏิบัติตามได้ก็ช่วยให้จำได้ดี ในระยะแรกของการเรียนการสอนผู้เรียนไม่ต้องพูด แต่เป็นผู้ฟังและทำตามผู้สอน ผู้สอนเป็นผู้กำกับพฤติกรรมผู้เรียนทั้งหมด จนเมื่อผู้เรียนพร้อมที่จะพูดจะเป็นผู้ออกคำสั่ง

6. วิธีสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ (Community Language Learning) วิธีสอนแบบนี้ยึดผู้เรียนเป็นหลัก เน้นการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนแต่ละคนร่วมกันทำกิจกรรม ผู้สอนทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาด้านภาษาเท่านั้น ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่ม เน้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และนำสิ่งที่เรียนมาใช้ในชีวิตประจำวันได้

7. วิธีการสอนภาษาอังกฤษแบบผสมผสาน (Eclectic Method) วิธีสอนวิธีนี้เลือกใช้ข้อดีของวิธีสอนแบบต่าง ๆ มาผสมผสานกัน การสอนอาจใช้หลาย ๆ แบบเพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียน สภาพห้องเรียน เนื้อหาวิชา ผู้ที่จะใช้การสอนวิธีนี้ จะต้องเป็นผู้รอบรู้ในวิธีสอนแบบต่าง ๆ

8. วิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (Concentrated Language Encounters) หรือ CLE วิธีนี้จะเน้นการพัฒนาภาษาในบริบทที่เป็นไปตามการรับรู้โดยธรรมชาติ โดยการพัฒนาความหมายรวมของภาษาไปสู่องค์ประกอบย่อยของภาษา ซึ่งจะเริ่มจากการอ่านเป็นจุดเริ่มต้นแล้วจึงพัฒนาเป็นการฟัง การพูดและการเขียน ซึ่งมีขั้นตอนการสอน 5 ขั้นตอน ดังนี้ เริ่มจากการที่ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนเล่าเรื่องกลับตามลำดับ สนทนา/

อภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน อ่านออกเสียง เล่นบทบาทสมมติ แล้วเขียนเรื่องร่วมกันทั้งครู และนักเรียน

9. วิธีการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) จากแนวคิดที่ว่าภาษาไม่ได้เป็นเพียงระบบไวยากรณ์ที่ประกอบด้วยเสียง ศัพท์และ โครงสร้างเท่านั้นแต่ภาษาคือระบบที่ใช้ในการสื่อสาร การสอนจึงควรให้ผู้เรียนสามารถนำ ภาษาไปใช้ในการสื่อสารได้

การสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อสื่อความหมาย (พิตรวัลย์ ไกรวิท, 2537)

1. เป็นการสอนให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างแท้จริงไม่ว่าจะใน สถานการณ์จริง หรือสถานการณ์จำลอง ปริมาณเนื้อหาที่นักเรียนเรียนไม่สำคัญเท่ากับความ สามารถในการใช้ภาษา มีเจตคติที่ดี เห็นคุณค่าของการเรียนภาษาอังกฤษ กิจกรรมการสอน ดำเนินไปอย่างมีชีวิตชีวาและสนุกสนาน

2. เป็นการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ คำนึงถึงความต้องการของ นักเรียนว่าต้องการเรียนเพื่อจุดประสงค์ใด คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความ สามารถ ความถนัด ความสนใจ ความตั้งใจ ตลอดจนความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน

3. การดำเนินการสอน ใช้กิจกรรมทางภาษาเป็นหัวใจในการสอน เน้น กิจกรรมของนักเรียนมากกว่ากิจกรรมของครูให้นักเรียนมีโอกาสฝึกใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย ตามสถานการณ์ต่าง ๆ ฝึกใช้ความคิด สติปัญญา ความกล้าใช้ภาษา ซึ่งมีผลให้นักเรียนมี ประสบการณ์ทางภาษาเพิ่มขึ้น ตลอดจนเป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้กับนักเรียน ด้วย

4. นักเรียนเรียนรู้ด้วยการฝึกฝนการใช้ภาษาเป็นส่วนใหญ่ มิใช่จากการ สอนของครูฝ่ายเดียว นักเรียนเรียนจากกิจกรรมและสื่อต่าง ๆ โดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก แนะนำ ช่วยเหลือให้กำลังใจ นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม เป็นคู่หรือตามลำพัง เป็นการสร้างนิสัย ในการแสวงหาความรู้

5. บทบาทของครูผู้สอนจะเปลี่ยนจากผู้สอนเป็นผู้แสดงมาเป็นผู้ชี้แนะ หรือกำกับการแสดง เป็นผู้จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้รับการฝึกฝน คอยกระตุ้นชี้แนะแนวทางให้ การเรียนการสอนคล่องตัว มีชีวิตชีวา และมีความหมาย

6. เน้นการสอนภาษาอังกฤษให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ มิได้มุ่งเนื้อหาวิชา และทักษะทางภาษาอังกฤษอย่างเดียว และเป็นการสอนทักษะรวมมากกว่าทักษะย่อย เพราะในสภาพชีวิตจริงการกระทำใด ๆ ต้องอาศัยความรู้ความสามารถหลาย ๆ อย่างเข้าด้วยกัน

แรมสมร อยู่สถาพร (2539) ปัจจุบันการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เน้นวิธีสอนตามแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) โดยมีเป้าหมายหลักคือการปลูกฝังและส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนไปพร้อม ๆ กัน สามารถนำความรู้ที่เรียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

และในการเตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำเป็นจะต้องเริ่มจากทักษะการฟังเป็นอันดับแรก โดยให้นักเรียนรู้จักฟังเสียงจากต้นแบบ ออกเสียงเลียนแบบเสียงที่ฟังได้ เข้าใจความหมายของเสียง จึงจะพูดสื่อความหมายได้

การสอนฟัง จึงเป็นกระบวนการในการฝึกให้นักเรียนได้ฟังเสียงเสียงสำเนียงที่ถูกต้องตามหลักของภาษา โดยฟังจากครูผู้สอนหรือจากเทปบทเรียนที่พูดโดยเจ้าของภาษา หรือเชิญเจ้าของภาษามาออกเสียงให้นักเรียนฟัง (ทิพพิดี อ่องแสงคุณ, 2539) ขั้นตอนในการสอนฟังประกอบด้วย ผู้สอนออกเสียงนำเป็นตัวอย่าง 2-3 ครั้ง นักเรียนออกเสียงตาม ผู้สอนแก้ไขผู้ที่ออกเสียงไม่ถูกต้อง นักเรียนฝึกการออกเสียงจนคล่องแคล่ว ชัดเจน และถูกต้อง

ลำดับขั้นในการสอนทักษะการฟัง

1. ตั้งจุดประสงค์ ผู้สอนควรตั้งจุดประสงค์ว่าให้ผู้เรียนทำอะไรได้
2. การดำเนินการสอน จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ มีเทคนิคและวิธีการที่ชวนให้ผู้เรียนสนุกสนานและสนใจเรียน
3. การฝึกฟังและพูด ผู้สอนดำเนินการฝึกโดยจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับจุดประสงค์และสถานการณ์ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกให้เกิดทักษะการฟัง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2539)

3.1 การมีส่วนร่วมในการสนทนา

3.2 การแลกเปลี่ยนข้อมูล

3.3 การแสดงความรู้สึก

3.4 การฟังเพื่อให้เข้าใจคำสั่ง บทเรียน

3.5 มีความสนุกสนานกับการสนทนาหรือแสดงความคิดเห็น

3.6 การใช้โทรศัพท์

3.7 การฟังรายการ โทรทัศน์ วีดิทัศน์

4. การถ่ายโอน เป็นกิจกรรมหลังการฝึกการฟังและพูดตามบทเรียน ให้ผู้เรียนสามารถนำมาใช้เปลี่ยนแปลง/ปรับใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้

เมื่อนักเรียนสามารถฟังเสียง เลียนเสียงที่ฟังได้ สามารถออกเสียงตามได้ ถูกต้อง สามารถพูดสื่อความหมายตามความต้องการ ความรู้สึกนึกคิดได้ตามลำดับ ครูควรพยายามจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พูดจริง ๆ ในชั้นเรียน ซึ่งอาจจะเป็นการพูดตามแบบที่ได้ยินหรือ พูดโดยอิสระในชั้นฝึกกิจกรรมที่หลากหลายก็ได้

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการสอนทักษะการพูด (เฉลิมพล ดาวเรือง, 2539)

1. สภาพการเรียนรู้การสอนในปัจจุบัน ที่เป็นอยู่การจัดการเรียนการสอน มิได้เน้นการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ขาดความต่อเนื่อง เรียนแล้วไม่มีโอกาสได้ใช้ จึงทำให้ผู้เรียนขาดความเคยชิน ดังนั้น ครูจึงต้องทำความเข้าใจกับสภาพดังกล่าว พร้อมแสวงหาทางให้ผู้เรียนเกิดความเคยชินตั้งแต่เขาเริ่มเรียนในระดับประถมศึกษา โดยในชั้นเริ่มต้นไม่ต้องคาดหวังให้ผู้เรียนพูดได้ เพียงแต่ให้เขาได้พูด

2. ผู้สอน จากสภาพการขาดแคลนครูภาษาอังกฤษ ครูต้องสอนตามหน้าที่มิได้มาจากความถนัดหรือความสนใจที่แท้จริง

3. ผู้เรียน เด็กวัยนี้ไม่ชอบอยู่นิ่งเฉย ชอบเคลื่อนไหว ระยะเวลาความสนใจสั้น ๆ ครูต้องเข้าใจธรรมชาติของเด็ก ถ้าครูพูดให้ฟังฝึกประโยคยาว ๆ นานเกินไปนักเรียนจะเบื่อ ผู้สอนจึงควรเลือกวิธีการฝึกและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก

4. วิธีสอน ครูต้องหาวิธีการว่าจะสอนอย่างไรให้เด็กเกิดความสนุกสนาน และได้ความรู้ รู้สึกคุ้นเคย กล้าแสดงออก พูดได้ไม่เคอะเขิน

5. สภาพแวดล้อม ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษ ครูจะต้องเข้าใจสภาพความเป็นจริงว่าที่บ้านไม่มีบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนเลย ดังนั้นครูจะต้องพยายามสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยให้นักเรียนได้มีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และที่สำคัญครูจะต้องเป็นตัวอย่างที่ดีด้วย

แนวทางพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ

1. สร้างความเคยชิน เช่นทุกครั้งเมื่อเข้าชั้นครูทักทายสนทนาด้วยภาษาอังกฤษง่าย ๆ ให้นักเรียนสามารถโต้ตอบได้ นักเรียนจะเกิดความมั่นใจ กล้าแสดงออก หรือการใช้คำสั่งง่าย ๆ เป็นภาษาอังกฤษกับนักเรียน หรือการใช้กลุ่มคำที่จำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งนักเรียนได้ฝึกบ่อย ๆ จะทำให้นักเรียนเกิดความเคยชินกับภาษา และรู้จักการใช้ภาษาอย่างสุภาพ

2. สร้างความสนุกสนานเพลิดเพลิน ครูจะต้องเข้าใจธรรมชาติของเด็ก และเลือกสรรกิจกรรมการสอนที่ดึงดูดความสนใจ เช่น การใช้เกมทางภาษา การใช้เพลง การสร้างสถานการณ์และบทบาทสมมุติ ซึ่งอาจเป็นสถานการณ์ที่ครูกำหนด หรืออาจให้นักเรียนกำหนดเองเมื่อนักเรียนใช้ภาษาได้มากแล้ว

3. สร้างความถูกต้องแม่นยำ นอกจากความสนุกสนาน ครูจะต้องให้รูปแบบภาษาที่ถูกต้องให้กับนักเรียน อาจใช้เทปบทสนทนา และโรงเรียนที่มีห้องปฏิบัติการทางภาษา (Sound Lab) ควรให้นักเรียนได้ไปฝึกพูดและบันทึกเสียง นักเรียนจะชอบและตื่นเต้นมาก

4. สร้างบรรยากาศ ครูจะต้องรู้จักสร้างบรรยากาศในการฝึกให้นักเรียนคุ้นเคยกับภาษาอังกฤษ การใช้อุปกรณ์การสอน ใช้เกมทางภาษา ใช้เพลง กระตุ้นให้นักเรียนสนใจ กระตือรือร้นที่จะเรียนโดยครูไม่ต้องบังคับ

5. สร้างความมั่นใจ ครูจะต้องสร้างความมั่นใจ ความสนใจให้กับนักเรียนตั้งแต่ก้าวแรกที่ครูเข้าชั้น ด้วยท่าทาง น้ำเสียง ครูต้องสร้างความเป็นกันเองกับเด็ก การให้คำชมเชย ให้กำลังใจ ช่วยเหลือให้โอกาสแก่นักเรียนที่ตอบผิด หลีกเลี่ยงบรรยากาศที่เคร่งครัด นักเรียนจะมีทัศนคติที่ดีต่อการพูดภาษาอังกฤษ มีกำลังใจและเชื่อมั่นในตัวเอง

ส่วนด้านเทคนิควิธีสอน ครูจะต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเกิดความสุขสนุกสนาน และคุ้นเคยกับภาษาอังกฤษ เน้นความสามารถในการสื่อสารด้านการฟังและพูดเป็นเบื้องต้น ใช้กิจกรรมการสอนที่หลากหลายทั้งเป็นรายบุคคล กิจกรรมคู่ กิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมการเล่น และกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการใช้เพลง เกมทางภาษา นิทาน บทบาทสมมุติ ฯลฯ เข้ามาประกอบการเรียนการสอน ซึ่งการจัดกิจกรรมให้นักเรียนเกิดความสุขสนุกสนานได้นั้น ครูจะต้องมีอารมณ์สนุกด้วย มีการเตรียมพร้อมและความกระตือรือร้นต่อการจัดกิจกรรม

การสอนเพลง นอกจากจะทำให้ให้นักเรียนได้มีโอกาสฟังเสียงของเจ้าของภาษาจริง ๆ แล้ว ยังทำให้นักเรียนได้เปลี่ยนบรรยากาศคลายความเครียดจากเนื้อหาวิชา ผู้เรียนจะ

ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน นักเรียนจะได้ฝึกการออกเสียงที่ถูกต้อง เกิดความกล้าที่จะออกเสียงโดยไม่ประหม่าอาย

วัตถุประสงค์ของการสอนเพลง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2539)

1. เพื่อให้นักเรียนรู้สึกว่าการเรียนมีความหมาย น่าสนใจ น่าสนุก
2. เพื่อย้ำสิ่งที่เรียนไปแล้ว เช่น แบบประโยค คำศัพท์ หรือการออกเสียง ให้นักเรียนจำได้ดียิ่งขึ้น
3. เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการออกเสียงมากขึ้นโดยไม่เกิดความเบื่อหน่าย เช่น เสียงสระ พยัญชนะ การเชื่อมคำ เชื่อมประโยคและจังหวะ เป็นต้น
4. เพื่อปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

การเลือกเพลงสำหรับเด็ก ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. เข้าใจง่าย เนื้อร้องไม่สลับซับซ้อน
2. เลือกเสียงนักร้องที่ออกเสียงถูกต้องชัดเจน เสียงใสฟังง่าย
3. เข้ากับเนื้อหาของภาษาที่นักเรียนกำลังเรียน และเข้ากับกาลเวลาในชีวิตประจำวัน เช่น วันเกิด ขอบคุณ กล่าวลา และเกี่ยวกับเทศกาลสำคัญต่าง ๆ

การสอนเกมทางภาษา (กระทรวงศึกษาธิการ) มีประโยชน์ในการกระตุ้นให้นักเรียนสนใจภาษาอังกฤษมากขึ้น หากครูสามารถเลือกสรร หรือดัดแปลงให้เหมาะสมกับวัย และระดับชั้นของนักเรียน โดยคำนึงถึง ความยากง่ายของศัพท์ รูปแบบประโยคที่ใช้ ตลอดจนวิธีการเล่นเกมทางภาษาเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสเพิ่มเติมฝึกทักษะการฟัง-การพูด เกมทางภาษาเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสเพิ่มเติมฝึกทักษะการฟัง-การพูด

วัตถุประสงค์ในการสอนเกมทางภาษา

1. เพื่อเป็นการสร้างความสนใจให้นักเรียนอยากเรียนภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น
2. เพื่อช่วยย้ำสิ่งที่เรียนไปแล้ว ทั้งในด้านศัพท์ รูปแบบประโยค และการออกเสียง
3. เพื่อช่วยขจัดจุดอ่อนในการใช้ภาษาของผู้เรียน ด้วยการนำสิ่งที่เป็นปัญหาของนักเรียนมาฝึกซ้ำในรูปของการเล่น

4. เพื่อช่วยความจับใจในความคิด การทำความเข้าใจ การปฏิบัติตนตามคำสั่ง และการใช้ภาษาอย่างอัตโนมัติ

5. เพื่อส่งเสริมทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษว่าเป็นวิชาที่สนุก น่าสนใจ และมีชีวิตชีวา

ข้อควรปฏิบัติในการฝึกเกมทางภาษา (กระทรวงศึกษาธิการ)

1. ควรเล่นเกมท้ายชั่วโมงที่เนื้อหาการเรียนหนัก ควรใช้เกมส์สั้น ๆ ช่วยผ่อนคลายความเคร่งเครียด

3. นักเรียนวัยนี้ชอบการแข่งขัน ครูควรป้องกันอย่าให้นักเรียนมุ่งเอาชนะ

4. ควรให้โอกาสโดยทั่วถึงกัน ทั้งในด้านการเล่นและโอกาสที่จะให้นักเรียนรับคำชมเชยได้ทั่วกัน

5. ครูควรวางใจเป็นกลางตัดสินด้วยความเที่ยงธรรมและเด็ดขาด

6. การฝึกเกมทางภาษา ครั้งหนึ่ง ๆ ไม่ควรใช้เวลาเกิน 15 นาที

7. ต้องควบคุมระเบียบวินัยในชั้นเรียน

นอกจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามคาบเวลาแล้ว ครูผู้สอนควรได้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นักเรียนได้เพิ่มพูนความรู้ตามความสนใจด้วย กิจกรรมเสริมหลักสูตรโรงเรียนควรจัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนแต่ละคนได้เข้ามามีส่วนร่วมด้วยตามความสมัครใจ ความสนใจของแต่ละบุคคล

ซึ่งในส่วนของ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรจะช่วยเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างเด่นชัดและเกิดประโยชน์สูงสุด สุภทรา อักษรานุเคราะห์ (2532) ได้กล่าวถึงกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่นำไปผสมผสานความรู้ทางวัฒนธรรมภาษา แบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ

1. กิจกรรมที่ให้ประสบการณ์ตรง ได้แก่ การเชิญเจ้าของภาษามาสนทนาด้วย การเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรม การมีเพื่อนทางจดหมาย เป็นต้น ซึ่งจะมีประโยชน์ที่สุดในการมีโอกาสได้ใช้ภาษากับเจ้าของภาษา

2. กิจกรรมที่ใช้ประสบการณ์รอง ซึ่งจัดได้ง่ายกว่ากิจกรรมประเภทแรก ได้แก่ การแสดงบทบาทสมมติ การแสดงละคร การจัดมุมภาษาในห้องเรียน การฟังเทป ชมวีดิทัศน์ ภาพยนตร์ อ่านหนังสือพิมพ์/นิตยสาร เป็นต้น

3.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบหนึ่งของหลักสูตรที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อกระบวนการของการเรียนการสอนที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของคำว่า “สื่อการเรียนการสอน” แตกต่างกันไป ดังนี้

รุ่งทิวา จักรกร (2527) ให้ความหมายว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง เครื่องช่วยในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดประสงค์ ที่ต้องการทำให้การเรียนการสอน เป็นไปอย่างน่าสนใจและเกิดประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังรวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่นำมา ประกอบการเรียนการสอนด้วย

สุพิน บุญชูวงศ์ (2531) กล่าวว่า สื่อการเรียน หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ และ กิจกรรมที่ครูและนักเรียนจะต้องใช้ เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้และเป็นสิ่งเร้าความสนใจของ นักเรียนช่วยทำให้เข้าใจบทเรียนได้อย่างรวดเร็ว

ธำรง บัวศรี (2532) สรุปว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งที่เป็นพาหะ หรือสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ ทักษะและเจตคติตามจุดประสงค์การเรียน การสอน และตามจุดหมายของหลักสูตร

สรุปได้ว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งที่ช่วยให้การจัดการเรียนการสอน ของครูเกิดประสิทธิภาพ และตรงตามจุดประสงค์ของหลักสูตร อาจเป็นรูปของวัสดุอุปกรณ์ที่ ครูจัดหาหรือผลิตขึ้น รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้ในการเรียนการสอน

ประเภทของสื่อการเรียนการสอน

ธำรง บัวศรี (2532) ได้แบ่งสื่อการเรียนการสอน ออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ประเภทวัสดุ ได้แก่ ขอสึก บัตรคำ บัตรภาพ สี ของจริง หุ่นจำลอง แผ่นภาพ แผนภูมิ รูปภาพ ตำรา หนังสือเรียน फिल्मสไลด์ แถบบันทึกเสียง เป็นต้น
2. ประเภทอุปกรณ์ ได้แก่ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ ภาพนิ่ง วิทยุ โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ เครื่องฉายภาพยนตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา เป็นต้น

3. ประเภทระบบ กระบวนการและวิธีการ ได้แก่ ระบบการสอน แบบโปรแกรมการสอน สื่อทางไกล สาริตการสอน การจัดนิทรรศการ การศึกษานอกสถานที่ เกม การแสดงบทบาทสมมติ เป็นต้น

ซึ่งโรงเรียนจะต้องมีการจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ไว้ให้พร้อมเพื่อเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้สื่อดังกล่าวข้างต้น สื่อภาษาอังกฤษที่พบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ แผ่นภาพโฆษณา แผ่นป้ายต่าง ๆ และโรงเรียนที่มีความพร้อมสูงอาจพิจารณาจัดเตรียมสื่อเทคโนโลยีที่มีความทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ภาษาวิทัศน์ ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นต้น การใช้สื่อการเรียนจากสภาพการณ์ในปัจจุบันจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ดียิ่งขึ้น

การเลือกสื่อการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอน จะมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนมาก ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้รวดเร็วและแม่นยำขึ้น เป็นสิ่งเร้าที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียน ช่วยจัดระบบการเรียนรู้ของผู้เรียนตามลำดับขั้น ทำแต่สื่อดังกล่าวจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุดได้ จะต้องขึ้นอยู่กับวิธีการใช้ การเลือกสรรชนิดของสื่อที่จะใช้สื่อ ซึ่ง มัทนา ทองใหญ่ (2539) กล่าวถึงหลักในการพิจารณาสื่อไว้ ดังนี้

1. สอดคล้องและเหมาะสมกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาที่จะสอนในครั้งนั้น ๆ

2. เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

3. เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้

4. ใช้ได้ง่าย สะดวก ปลอดภัย

5. ประหยัด หาได้ง่าย คุ่มค่า

ประโยชน์ของสื่อการสอน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2540)

1. ช่วยเพิ่มประสบการณ์ของผู้เรียนให้มากขึ้น
2. ช่วยให้ครูจัดเนื้อหาวิชาที่มีความหมายต่อชีวิตเด็ก
3. ช่วยให้ครูแนะนำและควบคุมนักเรียนให้มีปฏิริยาตอบสนองไปในที่พึงปรารถนาในการเรียนรู้

4. ช่วยให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่แตกต่างกันออกไป
5. ช่วยให้ครูสอนเนื้อหาวิชาได้มากขึ้น
6. ช่วยให้ครูสอนได้บรรลุวัตถุประสงค์
7. เป็นเครื่องมือให้ครูสอนได้รวดเร็วและถูกต้องมากยิ่งขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528) กล่าวถึงหลักการเตรียมสื่อการเรียนการสอน ควรพิจารณาองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. เตรียมครู โดยศึกษาบทเรียน วัสดุ และศึกษาวิธีการผลิต
 2. เตรียมนักเรียน โดยคำนึงถึงประสบการณ์เดิมของนักเรียน การมีส่วนร่วมของนักเรียนที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ใหม่
 3. เตรียมสื่อให้พร้อมก่อนนำไปใช้โดยการผลิตทดลองและปรับปรุงแก้ไข
- นอกจากนั้นต้องจัดลำดับการใช้ในแต่ละกิจกรรม

และหลักการใช้สื่อประกอบในกิจกรรมการเรียนการสอน ครูจะต้องยึดหลักต่อไปนี้

1. ไม่มีสื่อการเรียนการสอนใดที่จะทำหน้าที่แทนครูได้สมบูรณ์
2. สื่อจะทำหน้าที่เพียงช่วยครูในการจัดกิจกรรม และประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อที่จะสนับสนุนให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. การใช้สื่อการเรียนการสอนจะต้องให้เหมาะสมกับวิธีสอน จุดมุ่งหมาย จังหวะ เวลา จิตวิทยาการเรียนรู้ และบุคลิกภาพของครูประกอบกัน

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528) ได้กล่าวถึง การเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอนว่าควรปฏิบัติดังนี้

1. เก็บรักษาตามประเภทของสื่อ นั้น ๆ เช่น แผนที่ ภาพพลิก แถบประโยค แผนภูมิ ส่วนที่เป็นเครื่องมือหรืออุปกรณ์ให้เก็บรักษาตามวิธีที่ระบุไว้ในคู่มือ
2. เมื่อใช้แล้วต้องเก็บรักษาให้พร้อมที่จะใช้ได้ในครั้งต่อไป
3. เมื่อชำรุดต้องซ่อมแซม
4. เก็บรักษาตามวัสดุที่นำมาสร้างสื่อ บางอย่างต้องเก็บมิดชิด บางอย่างวาง

ไว้บนชั้นได้

ส่วนหลักการประเมินการใช้สื่อ การประเมินการใช้สื่อนั้น จะต้องประเมินจาก
 สามองค์ประกอบที่ใช้ คือ ครู นักเรียน และสื่อการเรียนการสอน ซึ่งวิธีประเมินสื่อการเรียน
 การสอน มีดังต่อไปนี้

1. ประเมินโดยรายงานสรุป
2. ประเมินโดยการอภิปราย
3. ประเมินโดยการทดสอบ
4. ประเมินโดยการสังเกตเมื่อทำกิจกรรม

สื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประกอบ
 ด้วยสิ่งต่อไปนี้ (นงนุช สีสันต์, 2539)

1. ของจริง/ของจำลอง เครื่องใช้ส่วนตัว เครื่องใช้ในห้องเรียน ในบ้าน ใน
 โรงเรียน สิ่งที่พบเห็นได้ในชุมชนในชีวิตประจำวัน ย่อมจะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมี
 ความหมายเข้าใจสิ่งที่ตนกำลังพูด
2. รูปภาพ บัตรภาพ หนังสือภาพ การ์ตูน เป็นต้น ซึ่งมีให้เลือกใช้ได้
 สะดวก เหมาะสม
3. โทรทัศน์ รายการสอนภาษาอังกฤษทางโทรทัศน์สามารถใช้เป็นสื่อได้
4. การใช้เกมทางภาษา เพลง นิทาน เป็นสื่อวิธีการที่น่าสนใจมาก ทำใ้
 นักเรียนได้รับความรู้ด้วยความสนุกสนาน
5. บัตรคำ ใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย เพราะสามารถใช้จัดกิจกรรมได้ใน
 ทุกขั้นตอน
6. แผ่นป้ายสำลี ใช้ติดภาพต่าง ๆ บรรยายภาพเป็นเรื่องราว ใช้ติด
 บัตรคำ บัตรภาพ
7. เทปบันทึกเสียงพร้อมแถบบันทึกเสียง จะช่วยให้นักเรียนได้ฟังเสียง
 จากเจ้าของภาษาได้จริง แต่ครูจะต้องใช้กิจกรรมที่หลากหลาย มิใช่จัดในรูปแบบซ้ำ ๆ
 นักเรียนจะเบื่อหน่าย
8. ห้องปฏิบัติการทางภาษา (Sound Lab) โรงเรียนที่สามารถจัดหาได้
 และให้นักเรียนได้มีโอกาสใช้จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างยิ่ง
9. การแสดงละคร บทบาทสมมุติ แสดงท่าทางต่าง ๆ เป็นการช่วยใ้
 นักเรียนได้นำสิ่งที่เรียนไปแล้ว ไปฝึกใช้ให้เกิดความเข้าใจ จดจำได้ดียิ่งขึ้น

3.5 ด้านการวัดผลและประเมินผล

การวัดผลและประเมินผลเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะใช้ตรวจสอบว่า การจัดการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด คำว่า การวัดผลและการประเมินผลมีความหมายแตกต่างกัน ออกไปตามแนวคิดของนักการศึกษา ดังต่อไปนี้

รุ่งทิวา จักรกร (2527) ให้ความหมายว่าการวัดผล หมายถึง การกำหนดค่าเป็นตัวเลขให้กับสิ่งของ เหตุการณ์ หรือพฤติกรรมของมนุษย์ที่เป็นไปหรือปฏิบัติตามกฎ จึงมีลักษณะเป็นปรนัย และวิทยาศาสตร์สังเกตและวัดได้

สุพิน บุญชูวงศ์ (2531) ได้กล่าวว่า การวัดผลหมายถึง กระบวนการที่ได้มาซึ่งตัวเลข จำนวน หรือปริมาณใดปริมาณหนึ่ง โดยอาศัยเครื่องมือหรือวิธีการต่าง ๆ เช่น การตรวจผลงาน การสังเกต การสอบถาม หรือสัมภาษณ์ และการใช้แบบทดสอบ เป็นต้น

สมบูรณ ชิตพงษ์ (2534) ได้ให้ความหมายของการวัดว่าเป็นการกำหนดสิ่งที่มีความหมายแทนคุณลักษณะ คุณภาพ ของสิ่งที่ต้องการวัด โดยสิ่งที่กำหนดให้มันอาจอยู่ในรูปของภาษา ตัวเลข สัญลักษณ์ และต้องใช้เครื่องมือ (ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ) เพื่อให้ได้สิ่งที่เป็นผลการวัดที่สอดคล้องกับลักษณะที่ต้องการวัด

รุ่งทิวา จักรกร (2527) ให้ความหมายว่า การประเมินผล หมายถึง การนำเอาผลที่ได้จากการทดสอบหรือการวัด มาสรุปตีค่าว่าคุณภาพเป็นอย่างไรอย่างมีหลักเกณฑ์

พนัส หันนาคินทร์ (2529) กล่าวว่า การประเมินผล เป็นการพิจารณากำหนดคุณค่าจากคะแนนที่เราได้จากการวัดผล

สมบูรณ ชิตพงษ์ (2534) กล่าวว่า การประเมินผลเป็นการนำสิ่งที่ได้จากการวัดมาตัดสิน ตีราคา ซึ่งการจะตัดสินหรือตีราคาสิ่งใดได้จำเป็นต้องอาศัยเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ผลการประเมินจะอยู่ในรูปของความเหมาะสม-ไม่เหมาะสม ดี-เลว ใช้ได้-ใช้ไม่ได้

สรุปได้ว่า การวัดผลและการประเมินผล หมายถึง การใช้เครื่องมือและวิธีการต่าง ๆ เพื่อตรวจสอบการเรียนการสอนในแต่ละเนื้อหาว่า ทำให้พฤติกรรมของผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงตามจุดมุ่งหมายมากน้อยเพียงใด และเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงข้อบกพร่องในการจัดการเรียนการสอนของครู

การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 และฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533 ได้ให้เสรีภาพแก่ครูและโรงเรียนในการดำเนินการวัดผลและประเมินผล ดังจะเห็นจากระเบียบการวัดผลข้อหนึ่งกำหนดว่าให้โรงเรียนมีหน้าที่ประเมินผลการเรียนทุกชั้น การให้ผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการสอบมีผลดีในด้านที่ครูมุ่งสอนเพื่อให้เด็กแก้ปัญหาเป็นหรือคิดเป็น แทนที่จะมุ่งสอนเพื่อให้เด็กสอบได้เท่านั้น กระบวนการเรียนการสอนเปลี่ยนมานั้นกระบวนการในการแก้ปัญหา วิธีแสวงหาความรู้ วิธีวิเคราะห์เรื่องราวเหตุต่าง ๆ มากกว่าจำความรู้การจัดการเรียนการสอนจะจัดในรูปกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ ดังนั้น จุดมุ่งหมายและวิธีการวัดผล การเรียนก็ต้องเปลี่ยนไปด้วย คือเปลี่ยนจากสอบเพื่อตัดสินได้-ตกเพียงอย่างเดียว มาเป็นการวัดผลเพื่อปรับปรุงการเรียนของนักเรียนและการสอนของครู

ซึ่ง กรมวิชาการ (2536) ได้กล่าวถึง การประเมินผลการเรียนพอสรุปได้ดังนี้
หลักการประเมินผลการเรียน ได้กำหนดไว้ดังนี้

1. ให้โรงเรียนมีหน้าที่ประเมินผล ตัดสิน และอนุมัติผลการเรียนทุกชั้น
2. ให้มีการประเมินผลการเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และตัดสินผล

การเรียน

3. ให้มีการตรวจสอบมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนต่าง ๆ เป็นระยะ ๆ

วัดผลเพื่อตรวจสอบพัฒนาการของนักเรียนแล้วนำผลไปปรับปรุงแก้ไขหรือส่งเสริม นักเรียนให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร

กระบวนการประเมินผลการเรียนมีลักษณะดังนี้

1. แจกแนวทางการประเมินผลให้ผู้เรียนทราบล่วงหน้าเกี่ยวกับ
 - จุดประสงค์การเรียนรู้
 - วิธีการประเมินผล

- เกณฑ์การผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้
 - เกณฑ์การผ่านกลุ่มประสบการณ์
2. ทำการประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละด้าน
 3. ประมวลผลการประเมิน เพื่อซ่อมเสริม ปรับปรุงการเรียนการสอน ตัดสินผลการเรียน และเพื่อแจ้งผลให้ผู้ปกครองทราบ

การประเมินผลการเรียนมุ่งประเมินพัฒนาการทางการเรียนของนักเรียนซึ่งมี 3 ด้าน คือ

1. ด้านพุทธิพิสัย
2. ด้านทักษะพิสัย
3. ด้านจิตพิสัย รวมทั้งกระบวนการ

วิธีการประเมินผลการเรียนจะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละด้าน จุดประสงค์การเรียนรู้กำหนดขึ้นจากพัฒนาการของนักเรียนแต่ละด้าน

จุดประสงค์ของการประเมินผลการเรียน

การประเมินผลการเรียนมีจุดประสงค์สำคัญ 2 ประการ

1. เพื่อนำผลไปปรับปรุงการเรียนของนักเรียนและการสอนของครู
2. เพื่อนำผลการประเมินไปตัดสินผลการเรียน

ระยะของการประเมินผลการเรียน

โรงเรียนจะต้องประเมินผลการเรียน 3 ระยะ คือ

1. ประเมินผลก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานและทักษะเบื้องต้นของนักเรียน
2. ประเมินผลระหว่างเรียน เพื่อตรวจสอบพัฒนาการของนักเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้
3. ประเมินผลภายหลังการเรียน เพื่อตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนตอนปลายภาคหรือปลายปี

การประเมินผลการเรียนกลุ่มประสบการณ์พิเศษมีแนวดำเนินการ ดังนี้

1. พิจารณางาน/กิจกรรมที่นักเรียนเลือกได้กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้
อย่างไร
2. ประเมินความสามารถของนักเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดนั้น
เป็นระยะ
3. แจ้งความก้าวหน้าให้นักเรียนทราบเป็นระยะ
4. ให้สรุปผลการปฏิบัติงาน/กิจกรรม ในแต่ละจุดประสงค์การเรียนรู้เป็น
ระดับคุณภาพ 3 ระดับ คือ “2”, “1” และ “0”
5. เมื่อสิ้นภาค/ปี ให้สรุปผลการตัดสินงาน/กิจกรรม แยกเป็นงานหรือ
กิจกรรมว่าผ่าน/ไม่ผ่าน

สำหรับการวัดผลประเมินผลการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษา
ศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นระดับเตรียมความพร้อมนั้น หลักสูตรกำหนดให้วัดและประเมินผล โดย
เน้นการประเมินพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนจากการเข้าร่วมกิจกรรม และความสามารถใน
การสื่อสารด้วยการฟังและพูด โดยประเมินให้ครบถ้วนทั้ง 3 ลักษณะ คือ ประเมินผลก่อนเรียน
ประเมินผลระหว่างเรียนและประเมินผลหลังการเรียน โดยประเมินให้ครอบคลุมทั้งภาคปฏิบัติ
ความรู้และเจตคติ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการสืบค้นฐานข้อมูล ณ ห้องสมุดสถาบันการศึกษา ตั้งแต่ปี 2530 - 2539
การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการการนิเทศการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่
ที่ 1 ยังไม่พบว่ามีผู้ใดทำการวิจัยไว้ การนำเสนองานวิจัยในที่นี้ จึงเสนอผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
กับหลักสูตรภาษาอังกฤษ ที่ผู้วิจัยศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานในการวิจัยครั้งนี้

อารีรัตน์ น้ำเพชร (2530) ได้ศึกษาพัฒนาการของหลักสูตรภาษาอังกฤษตั้งแต่
พุทธศักราช 2493 - 2528 โดยการวิเคราะห์เอกสาร ได้แก่ จุดหมายเหตุ เอกสารทางด้าน
หลักสูตร พระราชบัญญัติต่าง ๆ ระเบียบข้อบังคับ และศึกษาจากบทความ หนังสือพิมพ์
วารสาร วิทยานิพนธ์ นอกจากนั้นยังได้สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องด้วย ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ความสอดคล้องของหลักสูตรกับสภาพแวดล้อมของนักเรียน นักเรียนส่วนใหญ่จะมีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษนอกห้องน้อย เมื่อสภาพแวดล้อมยังไม่เปิดโอกาสในการนำไปใช้ นักเรียนจึงไม่สามารถเกิดความชำนาญในการใช้ทักษะต่าง ๆ ได้
2. เนื้อหาและคำศัพท์ยากและมากเกินไป ไม่เหมาะกับบุคลิกภาวะของนักเรียน
3. ระยะเวลาเรียนไม่สัมพันธ์กับเนื้อหา ซึ่งมากและยากไม่เหมาะกับบุคลิกภาวะของนักเรียน

ปราณี ตรีสุวรรณ (2531) ศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรกลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี โดยศึกษาจากผู้บริหารและครูผู้สอน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการสอน ส่วนการจัดทำกำหนดการสอนและบันทึกการสอนมีครูผู้สอนภาษาอังกฤษเป็นผู้จัดทำ แต่ยังไม่มีการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร ดำเนินการใช้หลักสูตรโดยยึดจุดหมาย หลักการของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 มีการเตรียมครูผู้สอน โดยส่งครูเข้ารับการอบรมสัมมนา จัดครูเข้าสอนโดยจัดครูที่มีความรู้และทักษะในการสอนภาษาอังกฤษ มีการจัดทำตารางสอนทุกปี สื่อการเรียนการสอนอยู่ในสภาพทันสมัย ใช้งานได้ดี แต่ไม่เพียงพอ ยังไม่มีการจัดห้องเรียนสำหรับใช้สอนภาษาอังกฤษโดยเฉพาะโรงเรียนบริการวัสดุ-อุปกรณ์ในการตกแต่งห้องเรียน ผู้บริหารเป็นผู้นิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร โดยการสังเกตการสอนในชั้นเรียน และยังไม่มีการใช้เครื่องมือในการนิเทศ ความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนอยู่ในระดับปานกลางในด้านหลักสูตร เทคนิคและวิธีสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล และในระดับมากในด้านเนื้อหาวิชา จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการจัด ยังไม่มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียน สำหรับหลักเกณฑ์ในการเลือกเทคนิคและวิธีสอน คือความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มีการจัดสอนซ่อมเสริมเฉพาะเด็กที่เรียนช้า ส่วนใหญ่วัดผลและประเมินผลในด้านความเข้าใจโดยการตรวจผลงาน สภาพปัญหา ได้แก่ ขาดความรู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน ไม่เพียงพอกับความต้องการของครู ขาดห้องเรียนที่ใช้ในการเรียนภาษาโดยเฉพาะ ขาดงบประมาณในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ขาดแหล่งค้นคว้าเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีสอน ไม่มีเวลาในการสอนซ่อมเสริมและเกณฑ์ที่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดไว้สูงเกินไป

อริยา สิริกุล (2531) ได้ศึกษาความคิดเห็นของ ผู้ปกครอง ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ และผู้บริหาร เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนของ อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ปกครองที่มีความสนใจในการเรียนของนักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า นักเรียนควรเริ่มเรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้นอนุบาล นักเรียนมีความสามารถเด่นชัดในด้านการ ออกเสียง อ่าน และสะกดคำ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความสามารถสูง และเนื้อหาในบทเรียนยากเกินไป

2. ครูผู้สอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การจัดการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพ ควรเริ่มตั้งแต่ชั้นอนุบาล เนื่องจากเป็นวัยที่มีความสามารถใน การออกเสียงได้ดีเป็นพิเศษ ครูผู้สอนมีความพร้อมและชอบสอนภาษาอังกฤษชั้นประถม ศึกษาปีที่ 1 และครูผู้สอนเห็นความจำเป็นที่ครูผู้สอนจะต้องจบสาขาการสอนภาษาอังกฤษ

3. ผู้บริหารโรงเรียนของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้ตั้งเป้าหมายไว้สูงเกินไป เนื้อหามีมากและยากเกินไป ขาดครูที่มีความรู้ความสามารถในการสอนโดยตรง ขาดการนิเทศ และติดตามผลอย่างจริงจัง นอกจากนี้ผู้ปกครองยังมีความคาดหวังสูง

อมรรัตน์ สุตสวาท (2533) ศึกษาแนวโน้มของหลักสูตร และการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ในปีพุทธศักราช 2543 ผลการวิจัยปรากฏว่า แนวโน้มของ หลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ด้านลักษณะทั่วไปของหลักสูตร จะเป็นหลักสูตรที่ เน้นความสามารถในการสื่อสาร โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อ ติดต่อสื่อสารได้ทั้งในชีวิตประจำวันและเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ ผู้เชี่ยวชาญ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าโครงสร้างของหลักสูตรน่าจะเป็นวิชาบังคับ โดยจะเริ่มเรียนในระดับ ประถมศึกษาปีที่ 1 และให้อัตราเวลาเรียนประมาณ 5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ส่วนเนื้อหาจะเน้น เนื้อหาที่เป็นเรื่องเป็นราวของตนเองและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเนื้อหานั้นมีทั้งสิ่งที่จำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน และพื้นฐานในการประกอบอาชีพ โดยเน้นความสอดคล้องกับสภาพการใช้ จริงที่เกิดขึ้น ส่วนแนวโน้มด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ปรากฏว่า ลักษณะการเรียนการสอนจะเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางและเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม บรรยากาศของการเรียนจะมี ทั้งสนุกสนานและวิชาการควบคู่กันไป ทำให้ความเครียดในการเรียนลดลง ส่วนวิธีสอนจะใช้ วิธีสอนแบบผสมผสานโดยนำข้อดีของวิธีสอนแต่ละวิธีมาประยุกต์ใช้เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์

ของการเรียนการสอนแต่ละครั้ง โดยมีเกม สถานการณ์ และบทบาทสมมติเป็นสื่อในการจัดกิจกรรม บทบาทของครูในการเป็นแม่แบบของการใช้ภาษาจะลดลงโดยใช้สื่อทางเทคโนโลยีมาช่วยเป็นหลัก ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนจะมีความใกล้ชิดสนิทสนมกันมากขึ้น ส่วนหนังสือแบบเรียนภาษาอังกฤษนั้นจะมีเนื้อเรื่องทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ จะมีภาพป้ายประกาศต่าง ๆ ที่ผู้เรียนพบในชีวิตประจำวัน รวมทั้งยังสามารถใช้หนังสือแบบเรียนกับการทำงานกลุ่มได้ สื่อการเรียนการสอนจะใช้สื่อประสม แถบบันทึกเสียง วีดิทัศน์ ของจริง ของจำลอง บัตรคำ บัตรภาพ และแถบประโยค ส่วนจุดประสงค์ของการวัดและประเมินผล จะมีการวัดประเมินผลทั้งความรู้และความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการสอนของครูและการเรียนของนักเรียน ทั้งนี้ โดยใช้วิธีการและเครื่องมือหลาย ๆ แบบ เพื่อวัดให้ตรงตามจุดประสงค์ของหลักสูตร การประเมินผลจะกระทำอย่างต่อเนื่อง ทั้งยังให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลตนเอง โดยใช้เกณฑ์ทั้ง 2 แบบ คือแบบอิงกลุ่มและอิงเกณฑ์ ซึ่งเกณฑ์ที่ใช้สามารถยืดหยุ่นได้

อัมพร ศรีบุญเรือง (2533) ได้ศึกษาเทคนิคในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูร้อยละ 100 มีการศึกษาเทคนิคการสอนทักษะต่าง ๆ จากคู่มือครู นอกจากนั้นครูศึกษาจากหนังสือการสอนภาษาอังกฤษฉบับภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 26.55 และศึกษาจากตำราภาษาอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 2.21 เท่านั้น ด้านสื่อการสอน พบว่า ครูส่วนมากมีบัตรคำ บัตรภาพ แถบประโยค เครื่องบันทึกเสียง คิดเป็นร้อยละ 93.36, 82.74, 56.19 ตามลำดับ อย่างไรก็ตามสื่อเหล่านั้นก็ยังไม่เพียงพอกับความต้องการ

2. โดยเฉลี่ยแล้ว ครูใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟังและพูด การอ่านและเขียน อยู่ในระดับน้อย

3. ผลจากการศึกษาสถานภาพของครูร้อยละ 9.29 เรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเอก หรือวิชาโท และครูร้อยละ 51.77 ไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับใช้หลักสูตรและวิธีสอนภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2521

จากการศึกษาทั้งหมดพบว่า การสอนของครูภาษาอังกฤษนั้นยังขาดเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษอย่างมาก เช่น การฝึกทักษะทางภาษาโดยใช้กิจกรรมเสริมการฟัง พูด อ่าน และเขียน ซึ่งกิจกรรมเสริมเหล่านี้จะช่วยส่งผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน

บุญล้อม ปานลักษณ์ (2535) ได้ศึกษาการจัดหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ ในกลุ่ม
 ประสพการณ์พิเศษ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ใน
 โรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดหลักสูตรดังกล่าว โดยศึกษาจากผู้บริหาร
 และครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า
 การเตรียมการจัดหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ กำหนดนโยบายโดยยึดหลักความสอดคล้องกับ
 จุดหมายของหลักสูตร มีการจัดทำแผนการสอน สัมภาษณ์ความรู้ ความเข้าใจและความถนัดใน
 การสอนของครูใช้คู่มือและหนังสือ ENGLISH IS FUN ประกอบการพัฒนาหลักสูตรให้
 สอดคล้องกับท้องถิ่นด้วยการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน สื่อและจัดทำสื่อขึ้นใช้เอง มี
 การจัดสภาพห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดหาคู่มือการวัดผลและประเมินผล และเตรียม
 เครื่องมือในการนิเทศและติดตามผล การดำเนินการจัดหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียน
 จัดการเรียนการสอนโดยเน้นทักษะ กระบวนการและยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการใช้สื่อจัด
 บรรยายภาคในห้องเรียน วัดผลและประเมินผลการเรียนด้วยวิธีทดสอบ และนิเทศติดตามผล
 การเรียนการสอน ด้วยการเยี่ยมชั้นเรียน การติดตามประเมินผลการจัดหลักสูตรวิชา
 ภาษาอังกฤษ โรงเรียนติดตามประเมินผลการจัดหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษด้วยการสอบถามจาก
 ครูผู้สอน ปัญหาการจัดหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนขาดความรู้ ความเข้าใจการจัด
 หลักสูตร ขาดเอกสารประกอบการจัดทำแผนการสอน ครูผู้สอนมีวุฒิไม่ตรงกับวิชาที่สอน
 ขาดความรู้และความเข้าใจในการจัดหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร สื่อไม่เพียงพอ
 และขาดงบประมาณในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์สำหรับผลิต อาคารสถานที่ไม่เพียงพอ ครูมี
 ความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลไม่เพียงพอ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจ และ
 ทักษะในการนิเทศติดตามผล และไม่มีการนำผลการติดตามประเมินผลมาปรับปรุงการจัด
 หลักสูตร

อินทรีย์ บัวสมบุญ (2536) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษใน
 โรงเรียนคาทอลิก สังกัดสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา
 สภาพและปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนคาทอลิก โดยศึกษาจาก
 ผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม ผลจากการวิจัยพบว่า การจัดทำหลักสูตรวิชา
 ภาษาอังกฤษ โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร โดยไม่มีการวิเคราะห์

ข้อมูลพื้นฐานก่อนการจัดทำ และไม่ได้กำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร แต่กำหนดเนื้อหาและ กิจกรรมจากหนังสือเรียน วิธีการวัดผลและประเมินยึดระเบียบการประเมินผลการเรียนตาม หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เป็นหลัก การใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนส่วนใหญ่จัดเตรียมบุคลากรโดยการให้บุคลากรของโรงเรียนไปอบรม ภาษาอังกฤษ หรือลา ศึกษาต่อ คาบเวลาที่กำหนดให้สอนมีความเพียงพอ จัดครูเข้าสอนได้ตรงกับวิชาเอกที่สำเร็จ การศึกษา มีการจัดห้องปฏิบัติการทางภาษา จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง และสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำวัสดุหลักสูตร สื่อการสอนอยู่ในสภาพทันสมัย ใช้การได้ดีแต่ไม่เพียงพอ โรงเรียนยังมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามความสนใจ ของผู้เรียน จัดสอนซ่อมเสริมทักษะด้านที่บกพร่องแก่ผู้เรียน และนิเทศติดตามผลโดยวิธีสังเกต การสอนในชั้นเรียน การประเมินผลการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนส่วนใหญ่มี การประเมินผลด้านการจัดการเรียนการสอน โดยการนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงแผนการ สอนของครู ปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ขาด ความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำหลักสูตร ส่วนปัญหาการนำหลักสูตรไปใช้ได้แก่ ปัญหาจำนวนนักเรียนแต่ละห้องมีมากเกินไป พื้นฐานความรู้ของนักเรียนแตกต่างกันและสื่อ การสอนไม่เพียงพอสำหรับปัญหาการประเมินผลการใช้หลักสูตร คือ ขาดการดำเนินงานอย่าง ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

อัจฉรา นิยมภา (2538) ได้ศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาอังกฤษตามโครงการ ทดลองสอนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งศึกษาประชากรผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่าย วิชาการ หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์พิเศษและครูผู้สอนภาษาอังกฤษ โดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ได้ดำเนินการโดยมีการกำหนดนโยบาย และการวางแผน การดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร มีการประชุมและแต่งตั้งคณะกรรมการ จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง ทราบ มีการเตรียมบุคลากร โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้ห้องเรียนปกติในการสอนภาษาอังกฤษ และมีห้องปฏิบัติการทางภาษา ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และใช้ วิธีสอนแบบที่โรงเรียนกำหนด ซึ่งประกอบด้วย วิธีสอนแบบฟัง-พูด การฝึกลีลามือโดยใช้ แบบฝึกเสริมทักษะที่โรงเรียนจัดทำขึ้น นอกจากนี้ครูผู้สอนยังได้จัดทำวัสดุหลักสูตรเพิ่มเติม จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จัดสอนซ่อมเสริม ประเมินผลโดยการตรวจผลงานนักเรียน มีการติด

ตามผล โดยการสอบถามและสังเกตการสอนในชั้นเรียน ปัญหาการดำเนินงานพบว่า มีปัญหาในด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน เนื่องจาก นโยบายของสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครไม่ชัดเจน มีปัญหาในการเตรียมบุคลากร เนื่องจากครูผู้สอนมีจำนวนไม่เพียงพอ และไม่ได้จบการศึกษาทางด้านการสอนภาษาอังกฤษโดยตรง ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและการสอนซ่อมเสริม พบว่า ครูผู้สอนมีงานรับผิดชอบหลายด้านและพื้นฐานความรู้ของนักเรียนต่างกันมาก รวมทั้งมีเวลาจำกัด สำหรับปัญหาการจัดทำและใช้วัสดุหลักสูตร พบว่า ขาดเอกสารที่ใช้ประกอบในการจัดทำ

นางนุช สีสันต์ (2539) ได้ศึกษาการจัดหลักสูตรภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า การเตรียมการจัดหลักสูตร โรงเรียนมีการวางแผนการจัดหลักสูตรในรูปคณะกรรมการ แต่ไม่มีการจัดทำโครงการหลักสูตรเป็นลายลักษณ์อักษร มีการจัดครูเข้าสอนก่อนเปิดภาคเรียนเรียนแล้วจัดส่งครูเข้ารับการอบรมและมอบให้ศึกษาเอกสาร มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรโดยใช้วิธีการประชุมชี้แจง ครูจัดตารางสอนตามคาบเวลาที่หลักสูตรกำหนด โรงเรียนรวบรวมวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนที่ได้รับจากต้นสังกัด และดำเนินการจัดทำสื่อ จัดซื้อเพิ่มเติม ปัญหาที่พบ คือ บุคลากรไม่มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญในการสอนภาษาอังกฤษ การดำเนินการจัดหลักสูตร ครูมีการวางแผนการสอนล่วงหน้าโดยศึกษาจากหลักสูตรและวัสดุประกอบหลักสูตร แต่ไม่มีการจัดทำแผนการสอนเป็นลายลักษณ์อักษร ครูจัดกิจกรรมโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูใช้วิธีการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมากที่สุด ทักษะทางภาษาที่ครูเน้นมากเรียงตามลำดับ คือ การฟัง-การพูด-การอ่าน และการเขียน ครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยการจัดป้ายนิเทศแสดงสื่อความรู้ด้านภาษาอังกฤษและมุมภาษาอังกฤษ ครูใช้สื่อการสอนทุกครั้งการสอน และมีการวัดผลและประเมินผลเพื่อตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนก่อนเรียนและระหว่างเรียน ด้วยวิธีการสังเกตและตรวจผลงาน โดยวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน คือ การปฏิบัติความรู้ และเจตคติ การนิเทศติดตามผลการจัดหลักสูตร โรงเรียนดำเนินการนิเทศติดตามผลการเตรียมการจัดหลักสูตรในรูปคณะกรรมการ โดยนิเทศเรื่องการเตรียมวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียน การจัดทำตารางสอน การจัดเตรียมบุคลากร โดยมอบให้ศึกษาเอกสาร ให้คำแนะนำปรึกษา และประชุมวิชาการ โรงเรียนมีการวางแผนการนิเทศติดตามผลการดำเนินการจัดหลักสูตรด้วยวิธีมอบให้ศึกษาเอกสารให้คำแนะนำปรึกษา ประชุมวิชาการ และเยี่ยมชั้นเรียน โดยผู้บริหาร

และครูวิชาการโรงเรียน ปัญหาด้านการนิเทศติดตามผลการดำเนินการจัดหลักสูตร คือ
ผู้บริหารไม่มีเวลาในการนิเทศติดตามคณะทำงานมีงานสอนเต็มเวลา โรงเรียนขาดเครื่องมือ
ในการนิเทศติดตามผล และผู้นิเทศไม่มีความรู้ด้านภาษาอังกฤษเท่าที่ควร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย